

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

Intézményi stratégia

2007-2010

2007. december

Tartalomjegyzék

1. Az NKTH küldetése, stratégiai pozíciói	3
1.1 Szakmai kitekintés, stratégiai fejlődési irányok	3
1.2 A stratégia tartalmi jellemzői, időtávja	4
1.3 Az NKTH státusza	4
1.4 Az NKTH küldetése	4
1.5 A stratégia pozicionálása.....	4
2. Helyzetelemzés	7
2.1 Szakmai helyzetelemzés, innovációs helyzetkép.....	7
2.2 Az NKTH szervezeti működésének fő jellemzői.....	11
2.3 Környezet, korábbi tapasztalatok	13
3. Jövőkép, stratégiai cél- és eszközrendszer	15
3.1 Célállapot, jövőkép	15
3.2 Stratégiai célok	15
3.3 Stratégiai pillérek	16
3.4 A stratégia megvalósításának eszközrendszere	16
3.5 A pályáztatási rendszer új jellemzői	17
3.6 Stratégiai rendszer-struktúra	19
4. Stratégiai pillérek.....	20
4.1 A kutatás-fejlesztés és innováció ösztönzése	20
4.1.1 A K+F és innováció ösztönzésének pályázati rendszere	20
4.1.2 A pályázati rendszer fejlesztése	26
4.2 Nemzeti innovációs rendszer (NIR).....	27
4.2.1 A NIR funkciói, elemei	27
4.2.2 A NIR szervezetének és tevékenységének fejlesztése.....	27
4.3 Nemzetközi TÉT tevékenységek és kapcsolatok	30
4.3.1 Felkészülés az EU elnökség TÉT feladataira	30
4.3.2 Részvétel az EU kutatás fejlesztési keretprogramjában	31
4.3.3 Multilaterális kapcsolatok.....	31
4.3.4 A kétoldalú TÉT együttműködések stratégiája	32
4.3.5 TÉT attaséi hálózat.....	33
4.4 A stratégia alappillére, NKTH működés.....	34
4.4.1 Szabályozási és intézményi környezet.....	34
4.4.2 Szolgáltatás-orientált, korszerű szervezet.....	34
4.4.3 Társadalmi partnerség, kommunikáció.....	36
5. Megvalósítás és monitoring	37

1. Az NKTH küldetése, stratégiai pozíciói

1.1 Szakmai kitekintés, stratégiai fejlődési irányok

A társadalmi jólét alapja a társadalom és a gazdaság versenyképessége. A világgazdasági versenyben Magyarország érvényesüléséhez a lehető legnagyobb hozzáadott értéket létrehozó, tudás-intenzív, innovatív tevékenységekre van szükség. A gazdaság innovációs képességének fejlesztéséhez a nemzeti innovációs rendszer vállalkozás-barát, gazdaság-orientált fejlesztése szükséges. Ehhez a hazai erőforrások mellett az EU Strukturális Alapjai is rendelkezésre állnak, amelyből Magyarország 2013-ig minden korábbinál nagyobb mértékű fejlesztési támogatást vehet igénybe.

A világgazdaságban zajló változások következtében, a tudományos és technológiai fejlődés eredményeként a korábbinál gyorsabb ütemben jelennek meg az új termékek, szolgáltatások, termelési eljárások és vezetési-szervezési módszerek. A versenyképesség megőrzéséhez mind több tudományos és technológiai területen szükséges magas szintű tudást szerezni, és ezeket az ismereteket új, piacképes termékekben, szolgáltatásokban megjeleníteni. A kutatás-fejlesztési eredményeket a vállalkozások, az egyetemek és kutatóintézetek szoros, hálózati együttműködésével lehet sikeresen alkalmazni. Az árutermelés és a szolgáltatások egyre nagyobb hányada már csak globális léptékben lehet gazdaságos, a gazdasági verseny egyre erősebb, átlépi a nemzeti piacok határait.

A nemzetgazdaság és a gazdasági szereplők versenyképességéhez a kutatás-fejlesztést és az innovációt ösztönző, kedvező gazdasági környezet szükséges. Ehhez meg kell teremteni azokat a jogi és gazdasági feltételeket, amelyek elősegítik és ösztönzik az új tudományos eredmények elérését, azok hasznosítását, a hatékony kutatói és vállalkozói együttműködést, a magyar termékek kifejlesztését és megjelenését a globális piacon. Segíteni kell az új technológia-intenzív vállalkozások létrehozását, a hazai és külföldi tőke magyarországi kutatás-fejlesztési és innovációs célú befektetéseit.

Magyarországon nagy regionális különbségek alakultak ki a gazdaságszerkezet, a kutatás-fejlesztés és az innováció terén. A regionális kohéziót szolgáló eszközök sorában a stratégia kulcselemének kell tekinteni a tudás hasznosítását és az innovációt előmozdító intézkedéseket és programokat. A nemzeti innovációs rendszer fontos elemei az egyetemek és kutatóintézetek köré szerveződő regionális tudásközpontok, az ipari parkok, a logisztikai központok és a fejlett technológiákra szakosodott inkubátorházak. A kis és középvállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzése és a hálózatépítés központi eleme a regionális innovációs stratégiáknak.

A világ fejlett országai évtizedekkel ezelőtt felismerték, hogy a tudomány, a technológia és az innováció (TTI) a piacgazdaságokban célzott állami politikát, aktív szerepvállalást igényel. Ennek oka, hogy nagyok az externális és hosszabb távú hatások, ugyanis nem mindig közvetlenül a kutatás-fejlesztést végző szervezetnél és nem azonnal jelentkeznek az eredmények. Az állami támogatás alkalmazását indokolja, hogy a K+F tevékenységnek az átlagos piaci kockázat mértéknél magasabb kockázata van, és hogy a globális versenyben a technológiai fejlesztés az erőforrások fokozódó koncentrációját követeli meg. A közérdekű kutatás-fejlesztések nagy részének megvalósításában a vállalati szféra közvetlenül nem érdekelt. Fontos az állam szerepe a magasán kvalifikált munkaerő képzésében, a nemzeti innovációs rendszer összehangolt, arányos fejlesztésének és hatékony működésének elősegítésében. Az állami támogatás ne egyszerűen tőkepótló eszköz, hanem az innovációs aktivitást élénkítő tényező legyen, amely szervesen kapcsolódik az adó- és monetáris politikához. Állami eszközökkel elősegíthető a diffúziót erősítő regionális hálózatok, továbbá a tudásközpontokban az innovatív vállalkozásokat befogadó inkubációs rendszerek kialakulása és fejlődése. Tovább kell fejleszteni az innovációt ösztönző tőkepiaci eszközöket és azok jogszabályi feltételeit. A kockázatok az állami- és a privát tőke kombinálásával mérsékelhetők. Olyan állami rásegítő mechanizmusokat kell bevezetni, amelyek a magántőke számára vonzó projektek piacát jelentősen bővítik.

Fontos szerepe az államnak, hogy a tudományos, műszaki szemlélet, gondolkodás és elhivatottság kialakulását már az oktatás korai fázisaiban ösztönözze. Fontos állami szerep továbbá, hogy a

felsőoktatási, a képzési (élethosszig tartó tanulási) rendszerek fejlesztése útján biztosítsa annak feltételeit, hogy a képzett szakember állomány és a kutató-fejlesztő kapacitás (különösen a természettudományos és műszaki területen) kielégítse a dinamikusan fejlődő gazdasági igényeket. A versenyképességben sikeresen felzárkózó országok (így például Finnország, Írország, a Koreai Köztársaság, Kína) stratégiáinak egyik sarokköve a fejlett oktatásra és kutatás-fejlesztésre alapozott innováció. Korszerű oktatási rendszerrel lehet felkészíteni a társadalom tagjait a verseny-alapú modern gazdaság kihívásaira. A növekvő hallgatói létszám a felsőoktatásban, az egységes PhD-rendszer egyre jelentősebb alapot biztosít az intézeti és a vállalati kutató-fejlesztő tevékenység számára.

1.2 A stratégia tartalmi jellemzői, időtávja

Jelen stratégia meghatározza az NKTH – mint a Kormány által kijelölt, a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervezet – küldetését, majd egy hazai és nemzetközi összehasonlítást tartalmazó helyzetelemzés alapján megadja az NKTH jövőképét és célrendszerét. Meghatározza és kibontja a kiemelt stratégiai területeket – stratégiai pilléreket - és az alkalmazandó eszközrendszert. Részletesen elemzi stratégiai pillérenként a cél- és eszközrendszer összefüggéseit, valamint meghatározza a stratégia megvalósításának és monitoringjának jellemzőit.

A stratégia a 2007-2010 időszakot fogja át.

1.3 Az NKTH státusza

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal a 277/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szerint központi hivatal, amely a gazdasági és közlekedési miniszter irányítása alatt működik. A Hivatal önállóan gazdálkodó, az előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv, amelyet a Hivatal elnöke vezet. A Hivatal elnöke ellátja a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvényben rögzített, az Alap működtetésével kapcsolatos, valamint a Hivatal rendelkezésére bocsátott pénzforrások kezelése kapcsán külön jogszabályban előírt feladatokat. A Kormány a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervként a Hivatalt jelöli ki.

A Hivatal működését, feladatait és jogosítványait a 2006. október 19-én kelt 196-11/2006. számú Alapító Okirat, valamint a gazdasági és közlekedési miniszter 16/2007.(V. 8.) GKM utasítása szerinti Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata foglalja össze.

1.4 Az NKTH küldetése

Az NKTH a TTI stratégia elkészítésében és megvalósításában való közreműködéssel, a kezelésébe utalt KTI Alap felhasználási rendszerének kialakításával és működtetésével, valamint a hazai TTI érdekek nemzetközi képviseletével, a nemzetközi TTI kapcsolatok gondozásával képes eleget tenni a jogszabályokban megfogalmazott kötelezettségeinek.

Az NKTH küldetése

Az új tudás és az új technológiai ismeretek létrehozásának, terjesztésének és hasznosításának előmozdításával, a kutatás-fejlesztés, az innováció és az együttműködés ösztönzésével, az érdekek nemzetközi képviseletével az NKTH szerepe meghatározó abban, hogy Magyarország nemzetközileg elismert, magas technológiai fejlettségű orszaggá váljon.

1.5 A stratégia pozicionálása

A K+F eredmények gyors hasznosítása piaci előnyt biztosít. Támogatni kell a K+F tevékenységet, ösztönözve az új eredmények hasznosítását, és segíteni a szükséges infrastrukturális és intézményi feltételek megteremtését. Nagy a nemzeti kormányok felelőssége abban, hogy koncentrálják, hasznosítsák és összehangolják saját erőforrásaikat, illetve az EU-tól kapott támogatásokat.

A tudomány-, technológia- és innovációpolitika sikerét több gazdasági és társadalmi szakpolitika befolyásolja. Ezeknek fel kell tárnuk, hogy milyen hatásuk – és egyben felelősségük – van a versenyképességre, illetve az innovációra. Az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció, valamint az EU Strukturális Alapok felhasználására készülő Új Magyarország Fejlesztési Terv (II. Nemzeti Fejlesztési Terv) 2007-2013 közötti prioritásainak és operatív programjainak tervezése során kiemelt szempont a szakpolitikák összehangolása a KFI területén is.

Az NKTH stratégiájának összhangban kell lenni a kutatás-fejlesztést és az innovációt érintő, a társadalmi-gazdasági fejlődést meghatározó, különböző szintű szakpolitikákkal, illetve stratégiákkal:

- Az **Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció** (OFK) a fejlesztéspolitika hosszú távú megalapozását szolgáló nemzeti szintű dokumentum. Az OFK-ban a K+F és innováció céljai „*a magyar gazdaság verseny-képességének tartós növelése*” stratégiai cél alatt található. Az eszközök csoportosításánál „*a K+F és innováció*” prioritás a „*Befektetés a gazdaságba*” fejezetben jelenik meg.
- A **Kormányprogramban** az „Innováció a vállalkozások versenyképességéért” és a „Tudomány” című fejezetek foglalkoznak részletesen a kutatás-fejlesztés és az innováció területével.
- Az **Új Magyarország Fejlesztési Terv** (ÚMFT), amely az EU Strukturális Alapok felhasználásának stratégiai keretdokumentuma, a 2007-2010-es időszak fejlesztéspolitikai kereteit, stratégiai irányait foglalja rendszerbe. A tervdokumentumban a K+F és az innováció a versenyképes gazdaság tématerületéhez tartozik.
- Az **ÚMFT 15 Operatív Programja** (OP) közül a kutatás-fejlesztés és az innováció (KFI) több OP része: Gazdaságfejlesztési OP (GOP), Társadalmi megújulás OP (TÁMOP), Társadalmi Infrastruktúra OP (TIOP), Közép-magyarországi OP (KMOP), Konvergencia Régiók OP (ROP). Kiemelten a GOP, annak is az 1. prioritása (*K+F és innováció a versenyképességért*) foglalkozik a KFI területével és adnak keretet a KFI programoknak. A Strukturális Alapokból (SA), valamint a hazai forrásokból (KTI Alap) finanszírozott programok között átfedés nem lehet. Ezért szükséges a programok folyamatos összehangolása/lehatárolása az OP-k és a KTI Alap tekintetében.
- Az EU lisszaboni stratégiájához illeszkedve a magyar **Nemzeti Akcióprogram** (NAP) részletesen foglalkozik a kutatás-fejlesztés és az innovációs stratégiai kérdésekkel, intézkedésekkel és programokkal.
- A Kormány 2007. március 28-i ülésén fogadta el a 2007-2013 időszakra vonatkozó **középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiáját** (TTI stratégia). A TTI stratégia – statisztikai idősorokra és nemzetközi összehasonlító adatokra építő helyzetelemzés alapján határozza meg a tudomány-, technológia- és innováció-politikai célokat és elveket. Öt prioritásban foglalja össze a középtávú tennivalókat: → a tudományos kutatás eredményei befogadásának és hasznosításának kultúrája; → minőség-, teljesítmény- és hasznosítás-vezérelt, hatékony nemzeti innovációs rendszer; → megbecsült, a tudásalapú gazdaság és társadalom igényeinek megfelelő kreatív, innovatív munkaerő; → a tudás létrehozását és hasznosítását ösztönző gazdasági és jogi környezet; → a globális piacon versenyképes hazai vállalkozások, termékek és szolgáltatások. Az NKTH stratégia intézkedései jelentős mértékben elősegítik a TTI stratégia prioritásaikban megfogalmazott feladatainak megvalósítását.
- A Kormány által 2007. augusztusában elfogadott határozat - **Intézkedési Terv a Kormány középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai (TTI) stratégiájának megvalósítására (2007-2010)** - intézkedésekre, programokra lebontva határozza meg a következő évek feladatait a K+F és az innováció következő területein: → a tudás létrehozását és hasznosítását ösztönző gazdasági és jogi környezet; → minőség-, teljesítmény- és hasznosítás-vezérelt, hatékony nemzeti innovációs rendszer; → megbecsült, a tudásalapú gazdaság és társadalom igényeinek megfelelő kreatív, innovatív munkaerő; → a globális piacon versenyképes hazai vállalkozások, termékek és szolgáltatások; → a tudományos kutatás eredményei befogadásának és hasznosításának kultúrája. A TTI Intézkedési Terv 93 intézkedése közül az NKTH 71 intézkedés kidolgozásában vesz részt, és ebből 30 intézkedés megvalósításának főfelelőse az NKTH, a GKM-mel való megállapodás alapján. Ezen intézkedések jellegüknek megfelelően megjelennek az NKTH stratégiai intézkedéseiben.

- A Lisszaboni Stratégia szempontjából kulcsfontosságú a vállalkozásbarát szabályozási környezet, a felesleges kötelezettségektől mentes, a gazdaságfejlesztési kapacitásokat felszabadító, egyszerű normarendszer. A kormányzati bürokrácia-csökkentő program részét képezi a vállalkozói környezet javítását szolgáló **Üzletre Hangolva** program, amelyet a Kormány 2007. április 25-i ülésén fogadott el. A program célja egyrészt az állami szabályozás nehézségeinek, valamint a vállalatok működési és tranzakciós költségeinek csökkentése, másrészt az üzleti tevékenység zavartalanságához szükséges szabályozás (kiszámíthatóság, áttekinthetőség, szerződéses jogok hatékony érvényesíthetősége stb.) javítása. A TTI Intézkedési Terv összhangban van az Üzletre hangolva programmal. Az NKTH stratégiájának számos intézkedése segíti a programban megfogalmazott célok megvalósítását.
- A Kormány 2007. október 10-én elfogadta **A kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája (2007-2013)** című dokumentumot, amelynek fő stratégiai célkitűzése a kis- és középvállalkozások gazdasági teljesítményének növekedése. A stratégia átfogó céljainak megvalósítását (→ a támogató szabályozási környezet kialakítása; → a finanszírozási források bővülése; → a vállalkozói tudás fejlődése; → a vállalkozói infrastruktúra fejlődése), segítik az NKTH stratégia intézkedései, különösen a vállalkozói infrastruktúra fejlődése – a K+F infrastruktúra fejlődése; az innovatív tevékenység folytatásának ösztönzése – esetében. Az NKTH stratégia a pályázati rendszerben kiemelten kezeli a tudás, a K+F eredmények üzleti hasznosítását, a tudásszféra és a vállalkozások stratégiai együttműködését, partnerségét, és a vállalkozói kutatás-fejlesztés és innováció erősítését.
- A **GKM Stratégia 2007-2010** dokumentuma a kutatás-fejlesztési stratégiai elveket a „Gazdaság dinamizálása” pillér részeként, a „Tudás alapú gazdaság, befektetés a jövőbe” stratégiai akció keretében tárgyalja.

A fenti policy dokumentumok többségében a kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos részek kidolgozásában az NKTH munkatársai is részt vettek, képviselve a szakmai és a hivatali stratégiai koncepciók érvényesítését.

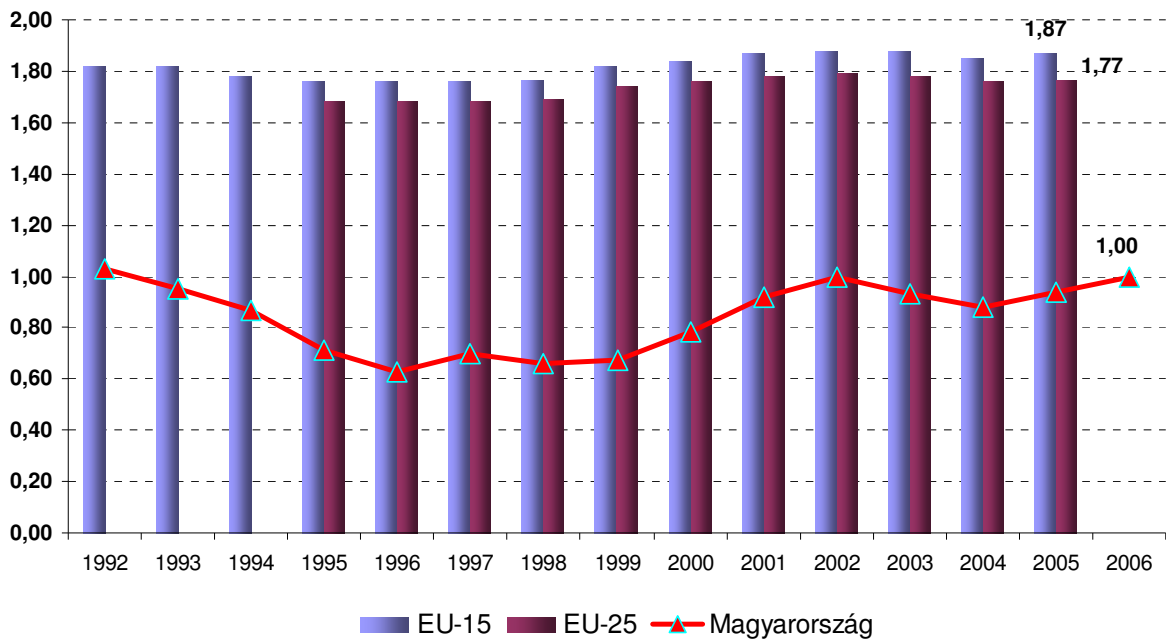
Az NKTH jelentősen hozzájárul a hazai termékek és szolgáltatások versenyképességének és a magyar gazdaság fenntartható növekedésének erősítéséhez, valamint a lakosság életminőségének javításához, ezek megvalósulását hazai és nemzetközi társadalmi-gazdasági tényezők is befolyásolják, alakítják. Az általános nemzetgazdasági szintű célok teljesülési mértéke ezért nem lehet az NKTH működésének megítélési alapja. Az NKTH működésének hatékonyságát jelen stratégia specifikus céljainak megvalósítása mutatja.

2. Helyzetelemzés

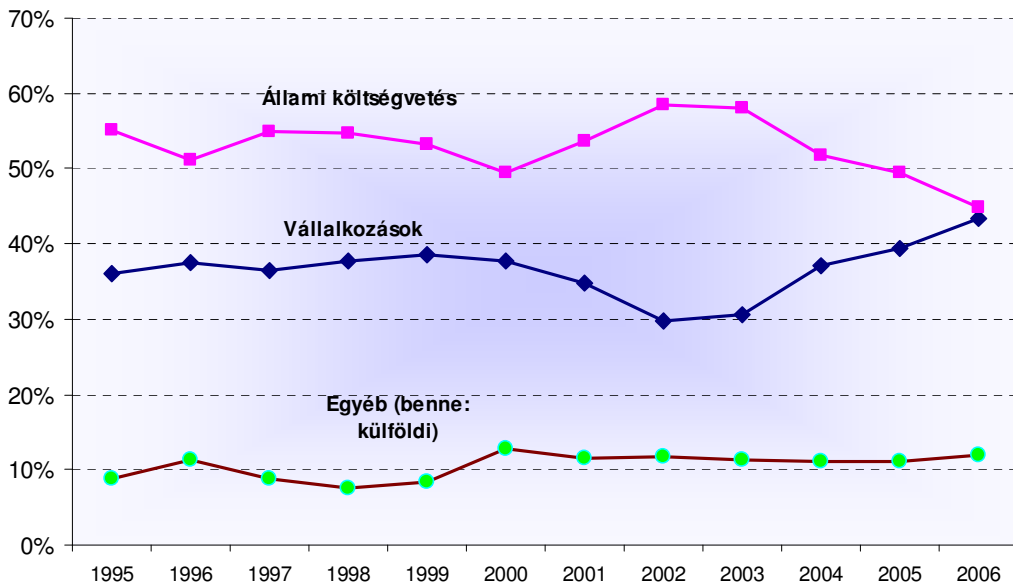
2.1 Szakmai helyzetelemzés, innovációs helyzetkép

Magyar K+F és innovációs helyzetkép (2007-ig)

Magyarországon a gazdasági növekedés az elmúlt években lelassult. 2006-ban a nem pénzügyi vállalatok hozzájárulása a GDP-hez mintegy 1,5 %-kal 49,9 %-ra nőtt. A GDP arányos K+F ráfordítások kismértékben emelkedtek, elérték a GDP 1 %-át (1. ábra), de így is jelentősen elmaradtak az EU átlagától (1,9 %). Kedvező tendencia, hogy az utóbbi években a

1. ábra. A magyar K+F ráfordítások EU-hoz viszonyított aránya (a GDP %-ában)
 Forrás: OECD, Main Science and Technology Indicators, October 2007.

2. ábra. A vállalkozások részaránya magyar K+F ráfordításokon belül (%-ban)
 Forrás: KSH

vállalkozások részesedése folyamatosan növekszik (2. ábra), bár még mindig elmarad a fejlett országokban jellemző 60-65 %-os mértéktől. A vállalati K+F ráfordítások mintegy felét 17 nagyvállalat adja, de árbevételüknek ez is mindössze 1,3 %-a.

A hazai vállalati K+F ráfordítások 70%-a külföldi többségi tulajdonú vállalkozásoktól származik. Pozitív dolog, hogy a külföldi többségi tulajdonú vállalkozások közül 2006-ban 38 működött Magyarországon kutatási-fejlesztési egységet.

A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló **2004. évi CXXXIV. törvényt** az Országgyűlés 2004. december 20-án fogadta el, és 2005. január 1-jén lépett hatályba. Fő intézkedései a K+F és a technológiai innováció finanszírozására, a kutatási eredmények, valamint az ebből keletkezett szellemi alkotások hasznosítására, az innovatív vállalat-alapításra, a kis- és középvállalkozások innovatív tevékenységének megkönnyítésére, és az innováció emberi erőforrásainak erősítésére irányulnak..

A Kormány 2007. március 28-án megtárgyalta és elfogadta a középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiájáról készített előterjesztést. A **TTI Stratégia** azon a felismerésen alapul, hogy a magyar gazdaságnak és társadalomnak új fejlődési pályára kell lépnie. Célja, hogy Magyarország már középtávon olyan országgá váljon, ahol a gazdaság hajtómotorja a tudás és az innováció, és a vállalatok a globális piacon versenyképes termékekkel, szolgáltatásokkal jelennek meg.

A TTI Stratégia helyzetelemzése alapján számszerűsített cél-indikátorokat tűz ki 2010-re és 2013-re. A megvalósítás részletes feladatairól és azok ütemezéséről részletes **intézkedési terv** készült. Az intézkedési terv számos feladatot fogalmaz meg, amelynek forrása a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap.

A **Kutatási és Technológiai Innovációs Alap** rendeltetése, hogy kiszámítható, biztos forrást jelentsen a magyar gazdaság technológiai innovációjának ösztönzésére és támogatására. Fő bevételét a vállalatok által befizetett innovációs járulék és a költségvetési hozzájárulás jelenti. Az elmúlt években felhalmozott maradvány fokozatos felszabadításával a források 2008-tól mintegy 20-25 %-kal bővülnek. Az Alap stratégiai terv szerint került felhasználásra. Minden programban követelmény, illetve prioritás a vállalatokkal való együttműködés. A vállalatok részére történő kifizetések aránya az évek során folyamatosan nő, 2006-ban a teljes kifizetés 33,3 %-át tették ki, 2008-ban pedig meg fogja haladni az 50 %-ot.

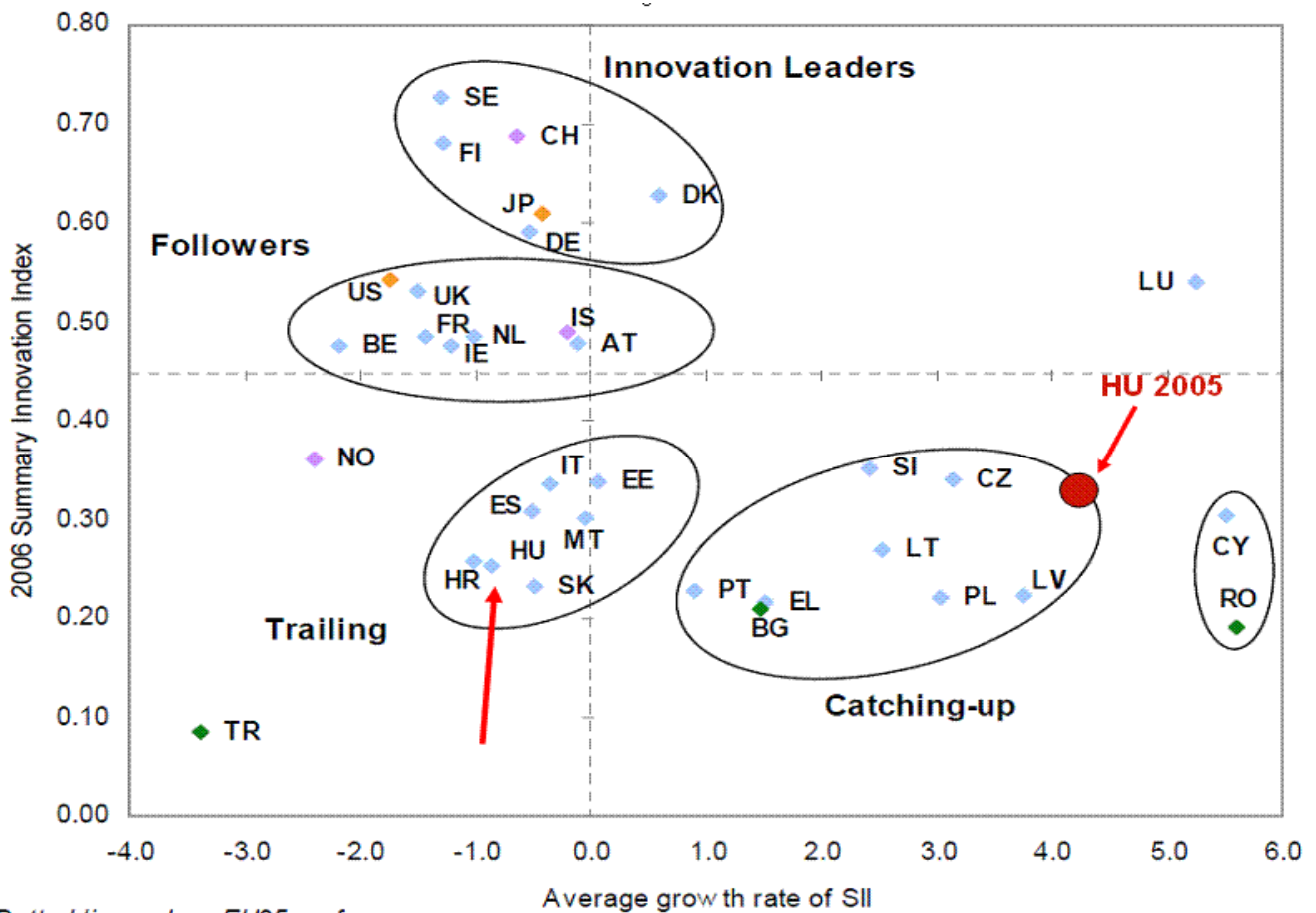
Programok az üzleti szféra K+F tevékenységének kiszélesítésére. Az utóbbi időszakban jelentek meg a széleskörű kooperáción alapuló, hálózatosodást elősegítő, integráló jellegű központi innovációs kezdeményezések. Ilyenek a regionális egyetemi tudásközpontok, a kooperációs kutatási központok, a húzóágazati programok, a nagy nemzetközi programok, és a regionális innovációs ügynökségek.

Az NFT II. K+F programjai az Innovációs Alap összegét megközelítő újabb források megjelenését biztosítják az innováció területén. A Gazdaságfejlesztési Operatív Program egyik fő célkitűzése a vállalkozások versenyképességének és innovációs képességének javítása. Fontos cél a kooperatív kutatási tevékenységek támogatása, az erőforrások koncentrálása, a K+F eredmények gazdasági, üzleti célú hasznosítása, és a regionális innováció intézményrendszerének kialakítása.

Közvetett K+F ösztönzés. A mai magyar adórendszer a K+F ösztönzése szempontjából sokat fejlődött az utóbbi néhány évben. Az OECD összehasonlító vizsgálatai szerint Magyarország 2005-re az élmezőnybe került a K+F ösztönzésére alkalmazott adókedvezmények tekintetében. Jelentős feszültségek láthatók viszont az élőmunkát terhelő járulékok területén. A bérköltségre rakódó járulékok éppen azokat sújtják (nem anyagot, hanem szellemi tartalmat, intellektuális teljesítményt értékesítő vállalkozásokat), amelyeket az innováció szempontjából a leginkább kellene ösztönözni.

Magyarország komplex innovációs mutatója az EU átlag 58%-a. A legújabb összesített innovációs index (SII 2006) alapján **Magyarország a 27 tagállam között a 20. helyre csúszott vissza a 2005. évben elfoglalt 15. helyről.** Magyarország összesített innovációs mutatója (SII) 2006-ban 0,26, az EU

átlagának 58%-a volt. Ez az összesített mutató öt indikátor-csoport¹, összesen 25 indikátor eredményeit összegzi. Legnagyobb visszaesés az ismeretek előállítását mérő indikátorok (a 9-ről a 15. helyre), illetve az innovativitást és a vállalozási hajlandóságot mérő indikátorok (a 17-ről a 22. helyre) terén volt tapasztalható (3. ábra). Hazánk az úgynevezett „leszakadó országok” mezőnyében foglal helyet.

3. ábra. Az összesített innovációs indexek (SII) értéke és változásának mértéke
Forrás: Eurostat 2006

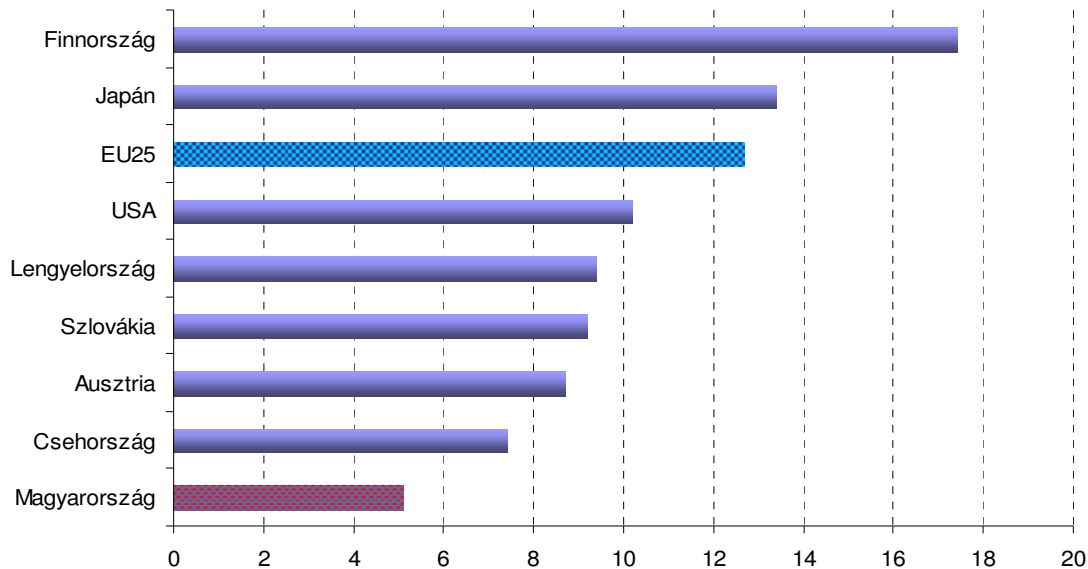
Kevés a kutató. A K+F emberi erőforrásai szűkösek: az 1000 foglalkoztatottra jutó kutatók száma Magyarországon 4,1 fő, míg az EU-25 átlaga 6,0 fő – miközben hazánkban a foglalkoztatottaknak a teljes lakossághoz viszonyított aránya (56,9%) is alacsonyabb az európai átlagnál (63,8%).

Alacsony a műszaki és természettudományos végzettségű friss diplomások száma. A vállalati K+F tevékenység túlnyomó része műszaki területen koncentrálódik, a fejlődést azonban gátolja a műszaki és természettudományos végzettségű friss diplomások alacsony száma (4. ábra). A 30 év alatti korosztályban az 1000 főre eső arányuk nem éri el az EU-25 átlagának felét, és csak Ciprus, Málta és Luxemburg van mögöttünk. Jelentős hiány mutatkozik a versenyképes tudással rendelkező technikusok és szakmunkások tekintetében is.

Elaprózott a kutatói tevékenység. A kutatási tevékenység elaprózott, nem jöttek létre a hatékony munkához elengedhetetlen kritikus létszámú kutatócsoportok. 2005-ben 100 kutató-fejlesztő szakemberre 144 kutatási téma jutott, ami mintegy tízszerese a nemzetközi átlagnak. A külföldi szabadalmak, különösen az európai és az amerikai high-tech szabadalmak területén Magyarország messze elmarad az EU átlagától (5. ábra). Az egymillió lakosra jutó publikációk száma az EU-15 átlagának mintegy fele, az egy kutatóra jutó publikációk száma tehát megközelíti az EU átlagot.

¹ Három input indikátor-csoport: az innováció hajtóerejét, az ismeretek előállítását, illetve az innovativitást és a vállalozási készségeket mérő mutatók. Két output indikátor-csoport: a gazdasági hasznosítással, illetve a szellemi tulajdonnal kapcsolatos mutatók. (European Innovation Scoreboard, 2006)

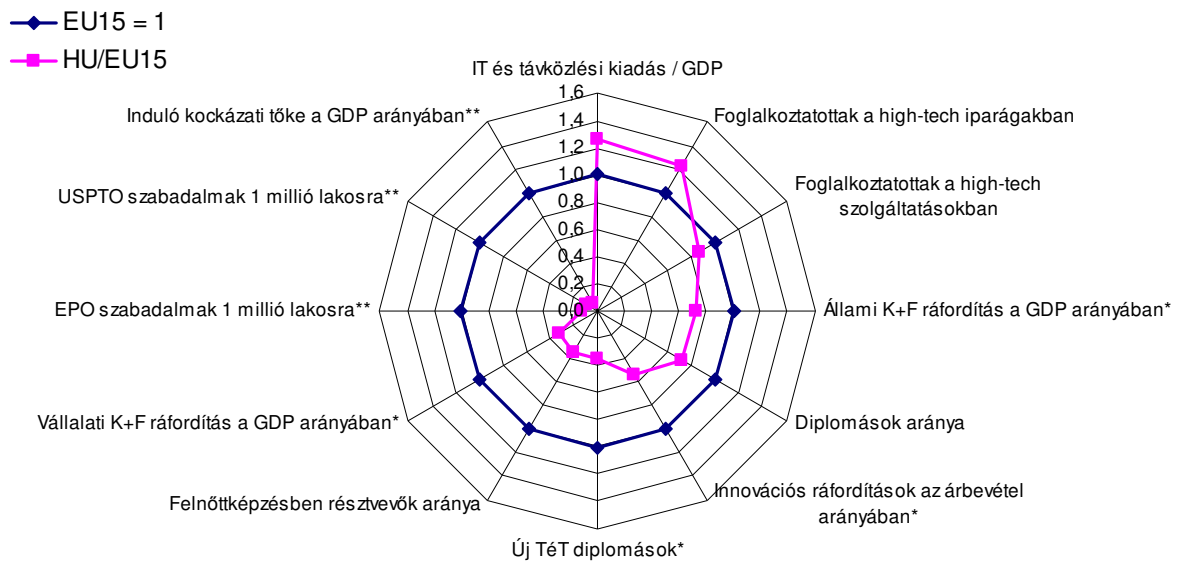
Hiányzik a piacra, a gazdaságra nyitott szemlélet. A kutatói és a gazdasági szféra között nem megfelelő a tudásáramlás. A gazdasági szempontok nem jelennek meg a közfinanszírozású kutatóhelyek menedzsment munkájában, a kutatói témák kiválasztásában és a kutatók értékelésében sem. A dinamikus fejlődést esetenként merev, tekintélyelvű struktúrák korlátozzák, a **költségvetési kutatóhelyek nagy része reformra szorul.** Alig van szakember-csere a költségvetési kutatóhelyek és a vállalatok között, de nem kielégítő a kutatók mobilitása a különböző intézetek és tématerületek között sem. 2000-2004 között az egy kutatóra jutó munkahely változások száma átlagosan mindössze 0,11 volt. Nem megoldott a külföldön munkát vállaló fiatal kutatók hazatérésének ösztönzése, támogatása sem.

Forrás: European Innovation Scoreboard 2006

4. ábra. 1000 főre eső új műszaki és természettudományos végzettségűek száma a 20-29 éves lakosság körében (2004)

Forrás: European Innovation Scoreboard 2006

5. ábra Magyarország innovációs mutatószámai az EU 15 országok arányában (EIS 2006)

Forrás: European Innovation Scoreboard 2006

Megjegyzés: (*): 2004 (**): 2003

Az innovációs rendszer hiányosságai rontják a versenyképességet. A hazai kis- és középvállalati szektor innovációs aktivitása elmarad a fejlettebb gazdaságokban tapasztalttól. Kevés a tudás-centrumokból „kirajzó”, hasznosító (spin-off) vállalkozás. Fejletlen az innovatív KKV-k megerősödését szolgáló technológiai inkubáció. Hiányoznak vagy gyengén fejlettek a kutató-fejlesztő intézményeket és a vállalatokat összekapcsoló intézményi, hálózati struktúrák (innovációs centrumok, technológiai transzferközpontok, technológiai inkubátorházak). Nincsenek hatékony mechanizmusok a kockázati tőke innovatív vállalkozásokba tereléséhez, fejletlenek az innovációt támogató tőkepiaci eszközök.

A hazai régiók innovációs és kutatási kapacitásai között jelentős az eltérés. Az ország északnyugati része sikerrel vonzotta a működő tőkét és az importált technológiák révén innovációs helyzete jó, a K+F kapacitások gyengesége miatt mégis kevés a saját kutatásra épülő innováció. A főváros, valamint az alacsony innovációs kapacitású keleti országrész

I. táblázat. A K+F erőforrások regionális megoszlása (2006)

Terület	A K+F helyek száma	A K+F-ben foglalkoztatott átszámított létszáma (fő)	K+F ráfordítása (millió Ft) %
1. Közép-Magyarország	1 339	16 273 (62,7%)	163 076 (68,5%)
2. Közép-Dunántúl	185	1 429 (5,5%)	11 337 (4,8%)
3. Nyugat-Dunántúl	210	1 268(4,9%)	9 431 (4,0%)
4. Dél-Dunántúl	235	1 628 (6,3%)	6 926 (2,9%)
5. Észak-Magyarország	172	1 152 (4,4%)	7 363 (3,1%)
6. Észak-Alföld	310	2 018 (7,7%)	18 114 (7,6%)
7. Dél-Alföld	336	2 203 (8,5%)	16 941 (7,1%)
Területileg nem besorolható			4 765 (2,0%)
Magyarország összesen	2 787	25 971 (100%)	237 953 (100%)

II. sz. táblázat: Az Innovációs Alapból kifizetett támogatásoknak és a GDP értékének regionális megoszlása [%]

	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Mo	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Közép-Mo	Összesen
KTIA	5,10%	4,90%	3,70%	5,20%	8,30%	7,00%	65,7%	100,0%
GDP	10,30%	9,85%	6,70%	8,30%	9,70%	9,10%	46,1%	100,0%

nagyobb egyetemi városai jelentős kutatóközpontokkal rendelkeznek, de ezek az intézmények – a fővárost kivéve – még nem tudtak a régiók igazi innovációs központjává válni.

A K+F erőforrások regionális megoszlása az indikátorok 2/3-os közép-magyarországi koncentráltóságát mutatja (1. és II. táblázat). Előrelépés az Új Magyarország Fejlesztési Terv pólus programjaitól, valamint Regionális Operatív Programjaitól várható.

2.2 Az NKTH szervezeti működésének fő jellemzői

Az NKTH új, rugalmas, feladat-orientált szervezeti felépítéssel rendelkezik. A hagyományos hierarchikus tagozódás mellett kiemelt projektek végrehajtása esetén lehetőség van több szervezeti egységet érintő projektek működtetésére. A szervezeti működés fő jellemzőit az alábbi SWOT elemzés foglalja össze.

A szakmai területekre vonatkozó SWOT elemzés

Erősségek

A Hivatal hosszú évek óta felhalmozott pályázati tapasztalattal rendelkezik. A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (Alap) pályázati portfóliója kiegyensúlyozott, a pályázatok reális igényeket elégítenek ki. Az NKTH mellett működő, stratégiai kérdésekkel foglalkozó Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács kontrollt biztosít a pályázati stratégiák elfogadásához. A Hivatal

feladatai ellátásához megfelelő kompetenciákról gondoskodik, munkatársai saját szakterületükön folyamatosan bővítik ismereteiket.

Széleskörű kapcsolatrendszer épült ki a kutatás-fejlesztés területén, beleértve a költségvetési és az ipari szférát is. A Hivatal kialakította a Regionális Ügynökségek hálózatát.

Erősek a nemzetközi és EU-s tudományos és technológiai (TÉT) kapcsolatok. Nagy szakmai ismeret és tapasztalat halmozódott fel az EU Keretprogramok, valamint a bi- és multilaterális TÉT ügyek koordinációja során.

Az NKTH szakmailag irányítja a nemzetközi TÉT attaséi szakdiplomata hálózatot, amely információkkal, kapcsolatokkal segíti a nemzetközi együttműködések fejlesztésében, valamint a legjobb eljárások, módszerek (best practices) meghonosításában.

Gyengeségek

A Hivatalban az elmúlt évek során nagyfokú volt a fluktuáció, melynek következtében egyes kompetenciák területén hiány alakult ki. Az új munkatársak még nem rendelkeznek elég ismerettel és tapasztalattal, nem egységes a munkatársak terheltsége.

A szakértői adatbázis még nem épült ki teljesen, kevés a projektjavaslatok értékeléséhez bevont jó, külső szakértő; nem teljes az ennek bővítésére használt eszközkészlet. Fejlesztendő az információ ellátottság és a szervezeti tudás.

Lehetőségek

Az NKTH-t a Kormány, a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervként jelölte ki a 277/2006. (XII. 23.) Korm. rendelettel. Az innováció fontossága globálisan egyre erősebb, aminek a jövőben hatással kell lennie a Hivatal nemzeti innovációs rendszerben betöltött szerepére és a kapcsolódó jogszabályi környezetre.

A Kormány által elfogadott stratégiai cél a kutatás-fejlesztés GDP arányos növelése. Folyamatban van a kutatás-fejlesztési és innovációs pályázatok szabályozó rendszerének egyszerűsítése (deregulációs rendelet).

A Hivatal szakmai partner kapcsolatainak erősítésére törekszik a tevékenységéhez kapcsolódó területeken és szervezetekkel, beleértve a regionális együttműködések is.

2011-ben hazánk lesz EU soros elnöke, ezért nagy jelentősége van az NKTH EU-s szinten való látható megjelenésének, valamint ehhez kapcsolódóan a szakemberek kiküldésének/cseréjének a tapasztalatszerzés céljából.

A nemzetközi szakértők által kidolgozott pályázati monitoring javaslat alapján a Hivatal erős monitoring rendszert épít ki és működtet a pályázati projektjeinek nyomon követésére. Nagy hangsúlyt kap a kutatás-fejlesztési és innovációs programok értékelése és az eredmények visszacsatolása.

A kommunikációs eszközök jobb kihasználása nagy lehetőség az NKTH által végzett munka széles körű bemutatására.

Veszélyek

A nemzeti innovációs rendszer széttagolt, hatékony működéséhez elengedhetetlen a koordináltság és harmonizáció erősítése.

A jogszabályi feltételek az innováció területén nem stabilak, gyakran változnak, nem kiszámíthatóak. Például az adótörvény idén ősszel tervezett módosítása veszélyeztette volna az Alap létrehozásakor követett alapelvet, miszerint az innováció ösztönzése adó leírás és pályázati támogatás formájában egyaránt megnyilvánul.

A jelenleg érvényes jogszabályok – ellentétben a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap eredeti koncepciójával – nem teszik lehetővé az Alap alapszerű működtetését. Ennek következtében nem használhatók fel 2004-től az évek végén képződött maradványok. A TTI stratégia intézkedési tervének (1066/2007 Korm. határozat) 20. feladata feladatul tűzte ki az Alap alapszerű működtetésének megoldását.

Az Innovációs Alap forrásai nem tervezhetők pontosan egyrészt a képződött maradványok, másrészt a befizetett innovációs járulék bizonytalansága miatt. Eddig a tervezettnél minden évben több bevétel realizálódott, viszont a hosszú távú előrejelzések az Innovációs járulék bevétel csökkenését mutatják.

Kockázatot jelent a minőségi szolgáltatások magas ára, az alulfinanszírozottság, a megfelelő emberi erőforrások hiánya, a hazai tudásbázis gyengülése, a szakmai kompetenciák csökkenése.

A működésre vonatkozó SWOT elemzés

Erősségek

Az NKTH működését jól szabályozott folyamatok jellemzik, amelyek nélkülözhetetlenek az átlátható, ellenőrizhető működéshez. A szervezet rugalmas az új ötletek befogadására, könnyen alkalmazkodik az új feladatokhoz.

A felsőfokú, magasan képzett, nyelve(ke)t beszélő munkatársak aránya magas, a fiatalok számára vonzó a szakmai kihívások és az új kapcsolatok lehetősége. A feladatok nagy része csapatmunkát igényel, kialakult a projekt szemlélet, és a munkatársak nagy részét a kutatás-fejlesztés és innováció iránti elhivatottság jellemzi.

Gyengeségek

Fejlesztendő terület a bürokrácia visszaszorítása, valamint az információáramlás javítása. Nem minden esetben egyértelműek a felelősségek és hatáskörök, gyakoriak a párhuzamos munkafolyamatok. Erős a fluktuáció, egyenlőtlen a munkaelosztás, a motivációs eszközök nem elégségesek.

Hiány van a tapasztalt munkaerőből, azokból, akik a fiatalok számára mentorok lehetnek. Hiányzik a korszerű vezetői információs rendszer, ezért a vezetők által kért információk összegyűjtése időigényes.

Lehetőségek

A kutatás-fejlesztés és technológiai innováció világviszonylatban egyre kiemeltebb szerepet kap, mint a versenyképesség növelésének egyik kulcsa. Ennek megfelelően hosszútávon szükség van az NKTH kompetenciájába tartozó feladatok ellátására.

A Hivatal feladatkörébe tartozik a tudomány-, technológia- és innováció-politika területén folyó nemzetközi, illetve európai integrációs együttműködés szakmai feladatainak ellátása. Ezért a működés szempontjából is nagy kihívást és lehetőséget jelent a Hivatal számára, hogy 2011-ben az EU soros elnökségét Magyarország látja el.

További lehetőséget jelent az NKTH-KPI fúziója, valamint a Regionális Innovációs Ügynökségek hálózatának koordinációja.

Veszélyek

A távlati hatásaiban kedvező környezet ellenére a Hivatal működését 2006-tól nagyon megnehezítette a folyamatosan változó jogszabályi környezet, a Hivatal jövőbeni státusza jelenleg nem tisztázott. A stabilitás hiánya veszélyezteti a rendszerszerű működést, mivel az Alap működtetésével kapcsolatos eredményesség döntő mértékben függ attól, mennyire jól szabályozott, időben optimalizált folyamatok alapján történik a munkavégzés.

Az NKTH 2006-ban meglévő Kormányhivatali státusza átalakult, feladatait központi hivatalként látja el. A státuszváltás működési nehézségeket okoz: nehezebb az információhoz jutás, nehezebbek az egyeztetések, hosszabbak a hivatalos ügyintézési útvonalak.

A működésre vonatkozóan kockázatot jelent a széttagoltságból (GKM-NKTH-MAG Zrt.) adódó ügymenet. A Hivatal a gazdasági miniszter irányítása alatt áll, az Alap kezelésének kiszervezhető része pedig a fizikailag a távol levő MAG Zrt.-be kerül.

2.3 Környezet, korábbi tapasztalatok

Kiemelt cél a nemzeti innovációs rendszer egységes kormányzati stratégiai irányításának biztosítása, a K+F+I intézményrendszer megerősítése és a minőségi TTI politika megteremtéséhez szükséges értékelési bázis kialakítása, amely világos, átlátható módon támogatja a döntés-előkészítési rendszert, és a kormányzati döntések legmagasabb szinten koordinált kialakítását. Az újrastrukturált tudomány- és innováció- politikai irányítási rendszer a jövőben jobban biztosítja a K+F+I szakpolitikák összehangolását, az egységesített szemléletet, mind a stratégiák, mind a támogatási programok, mint pedig az értékelések szintjén. A nemzeti innovációs rendszer működésének alapfeltétele a stabil, átlátható jogi környezet megteremtése, mely magában foglalja a gyakorlatban megmutatkozó hiányosságok, hibák kiküszöbölését is az egyes K+F jogszabályokban. Ennek részét képezi az, hogy koncentrált, egyértelmű döntési jogkörök legyenek forrással együtt a megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező szervezeteknél, és hogy az operatív működés feltételei javuljanak.

A kutatás-fejlesztés támogatását több különböző pályázati forrás biztosítja, így különösen az EU FP7 Keretprogram, a Strukturális Alapok, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap, az OTKA,

minisztériumi előirányzatok. Kiemelt cél az egyes pályázati rendszerek fokozatos harmonizálása a legjobb pályázati és szerződéskezelési gyakorlat érdekében.

Fontos feladat a pályázati felhívások jogszabályoknak való maradéktalan megfelelése. A kiírt pályázatok jogszabályi háttérének megléte és stabilitása elengedhetetlen a koherens/hatékony pályázati rendszer szempontjából.

Szervezeti átalakulás

Az NKTH és a KPI egy szervezetté alakul. A pályázati rendszer működtetésével kapcsolatos technikai, adminisztratív, és pénzügyi feladatok átkerülnek a MAG Zrt-be. Ezzel világosan elkülönülnek a pályázatokkal kapcsolatos szakmai és az operatív feladatok. A MAG Zrt. érdeke a gyors és hatékony munkavégzés. Jogszabály előírja a MAG Zrt. akkreditációját a pályázatkezelői feladatok ellátására. A pályázatkezelési intézményrendszer átalakításával a pályáztatásra fordítható költségek megosztása is változik.

Kihívás az NKTH és a MAG Zrt. számára az elkülönült tevékenységek összhangjának biztosítása, az időben és minőségben megfelelő, hatékony munkavégzés.

3. Jövőkép, stratégiai cél- és eszközrendszer

3.1 Célállapot, jövőkép

Európa közös versenyképességi céljainak tudatos elérésére az Európai Unió egészében és az egyes tagországokban egyaránt összehangolt, stratégiai megközelítést szorgalmaz. Az EU főbb fejlesztési dokumentumai a versenyképességi célokra, az együttműködésre, a források koncentrálására, a tudomány és a technológia eredményeinek hasznosítására, valamint a tudomány- és technológiapolitika koordinálására helyezik a hangsúlyt.

A magyar Kormány TTI stratégiájának általános célja, hogy Magyarország középtávon olyan orszaggá váljon, ahol a gazdaság hajtómotorja a tudás és az innováció, és a vállalatok a globális piacon versenyképes termékekkel, szolgáltatásokkal jelennek meg.

A kormányzati TTI stratégia középtávú céljai:

- Erősödjön a vállalatok kutatás-fejlesztési és innovációs (KFI) tevékenysége
- Épüljenek ki nemzetközileg versenyképes KFI kapacitások, központok
- Erősödjön a társadalmi versenyképességet megalapozó tudás
- Erősödjön a régiók KFI kapacitása

A kormányzati nemzetgazdasági és szak politikák által megfogalmazott TTI vonatkozású célok soktényezősök, megvalósításukban sok szereplő vesz részt. Az NKTH ebben a nemzeti KFI szakpolitikái erőterében kíván meghatározó szereplő lenni. A Kormány TTI stratégiai céljainak megvalósulását az NKTH konkrét feladatok megoldásával és a rendelkezésére álló eszközrendszer hatékony alkalmazásával tudja elősegíteni. Az államigazgatási munkamegosztásban való részvétellel, a TTI szféra szereplőivel való partneri kapcsolatok kiépítésével, hatékony támogatási rendszer működtetésével, valamint a nemzetközi együttműködésekben a magyar érdekek konszenzusos képviselésével lehet elérni, hogy az NKTH a hazai TTI politikai közéletben meghatározó szerepet játsszon. Ezeket a feladatokat folyamatosan megújuló, nyitott, stabil partnerkapcsolatokon épülő és szolgáltatás-orientált működéssel lehet ellátni.

Egy kis ország, mint Magyarország versenyképessége hosszútávon akkor biztosítható, ha magas technológiai szintű gazdaságot alakít ki. Ezt magasan képzett munkaerővel és magas hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások kifejlesztésével lehet elérni. Ennek feltétele egy magas szintű, nemzetközileg versenyképes kutatás-fejlesztés és innováció, amelynek ösztönzésében az állam és ezen belül az NKTH szerepe kiemelt jelentőségű.

Az NKTH jövőképe

Az NKTH nemzetközileg elismert, működésében korszerű, együttműködő, szolgáltatás-orientált szervezet, amely a magas technológiai fejlettségű Magyarország versenyképességét szolgáló kutatás-fejlesztés és innovációs politika meghatározó szereplője.

3.2 Stratégiai célok

Általános cél:

Magas technológiai fejlettségű Magyarország kialakulásának elősegítése a K+F és innováció ösztönzésével.

TTI szakmai, támogatáspolitikai célok:

- 1) *A nemzetközi versenyben is eredményes magyar kutatás-fejlesztés és innováció erősítése*
 - Nemzetközi piacon is versenyképes termékek kutatás-fejlesztésének és innovációjának támogatása
 - A KTI Alap tökevonzó (külső tőkét bevonó) hatásának fokozása
 - Koncentráció országos kitörési pontokra (országos tudásközpontokra) a nemzetközi versenyképesség érdekében

- 2) *A K+F és innováció környezeti feltételeinek, a nemzeti innovációs rendszer kiegyensúlyozott fejlődésének javítása*
- A K+F korai szakaszának támogatása, innovációs szolgáltatások ösztönzése
 - Nemzetközi hálózatrendszerben való részvétel segítése
 - A regionális innovációs rendszer fejlesztésének ösztönzése
 - Oktatási rendszer K+F feltételeinek segítése, a TTI társadalmi feltételeinek javítása

NKTH működési célok:

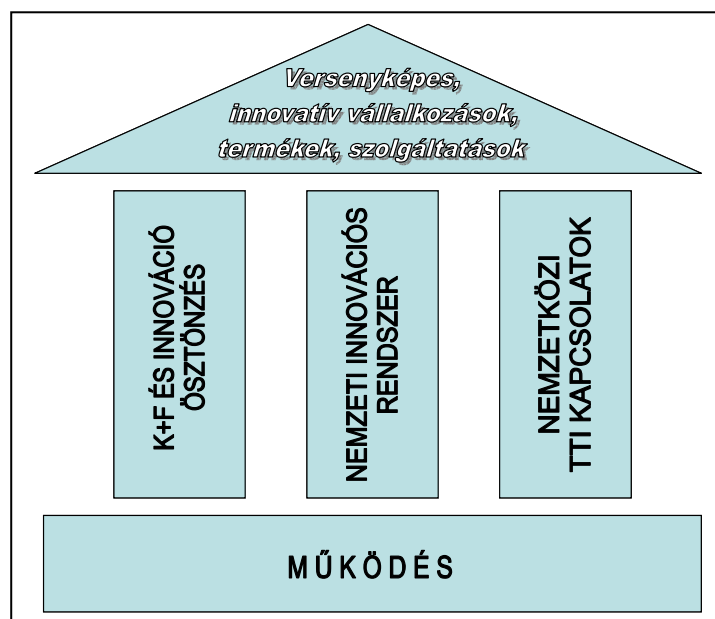
- 3) *Korszerű, elismert, hatékony NKTH*
- Hazai és nemzetközi elismertség, széleskörű, jó partner-kapcsolatok kiépítése
 - Kiszámítható, hatékony, rugalmas, szolgáltatás-orientált működés, ügyfelek elégedettségének fokozása
 - Kreatív, képzett, ügyfélbarát munkatársak foglalkoztatása.

3.3 Stratégiai pillérek

A korszerű hivatalként működő NKTH a stratégiai céljait úgy tudja megvalósítani, ha támogatja az új tudás és technológia létrehozását, elterjesztését és hasznosítását, elősegíti a magyar nemzeti innovációs rendszer harmonikus fejlődését, és segíti a hazai TTI nemzetközi kapcsolatrendszerének és érdekérvényesítésének folyamatát. Az előzőek alapján az NKTH súlyponti stratégiai területeket jelölt ki.

Kiemelt stratégiai területek – stratégiai pillérek:

- 1) A kutatás-fejlesztés és innováció ösztönzése
- 2) A nemzeti innovációs rendszer fejlesztése
- 3) A nemzetközi TTI kapcsolatok erősítése
- 4) Az NKTH működésének korszerűsítése

6. ábra. Stratégiai pillérek

3.4 A stratégia megvalósításának eszközzrendszere

Közösségi pénzügyi források normatív (intézményi) vagy pályázati alapon jutnak el a támogatandókhoz. A kutatás-fejlesztés és innováció területén több hazai és EU közösségi forrás áll a stratégia időszakában rendelkezésre.

Jelentősebb kutatás-fejlesztési és innovációs pályázati támogatási források:

- Kutatási és Technológiai Innovációs Alap – kutatás-fejlesztési és innovációs programok
- Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) – alapkutatási programok
- ÚMFT (2007-2013) – kutatás-fejlesztés és innováció támogatása:
 - Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP) – kutatás-fejlesztési és innovációs prioritás programjai
 - Közép-magyarországi Operatív Program (KMOP), Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP), Konvergencia Régiók Operatív Programjai (ROP-ok) – kutatás-fejlesztési és innovációs programok
- Az EU 7 Keretprogramja a K+F támogatására (FP7) (2007-2013) – az EU célzott kutatás-fejlesztési programja
- Az EU Versenyképességi és Innovációs Programja (CIP) – a vállalkozások ösztönzése az FP7-ben való részvétel ösztönzésére, az eredmények piacra vitele.

Az NKTH céljai elérését a rendelkezésére álló eszközzel felhasználásával tudja elérni. Az NKTH eszközzel akkor alkalmazható hatékonyan, ha a kutatás –fejlesztési és innovációs szféra teljes eszközzel összehangoltan kerül felhasználásra. Ezen erőforrások harmonizációja kiemelt szakpolitikai és stratégiai feladat.

Az NKTH eszközzel rendelkező csoportjai és azok jellemzői:

- 1) *Pénztőke - a KTI Alap pénzügyi eszközei*
 - Kiszámítható, átlátható pályázati rendszer
 - Támogatási célok érvényesítése –versenyképesség a globális piacon (a támogatások bírálatánál fontos szempont a külső magánbefektető), tőkevonás (az Alap mint kockázatcsökkentő „üzleti angyal”; a támogatás bírálatánál a hitelbevonó képesség figyelembe vétele, nem elég az önrész), koncentráció országos kitörési pontokra (nemzetközileg versenyképes országos tudásközpontok).
- 2) *Tudás-, tapasztalati tőke*
 - Stratégiaalkotás, K+F jogszabályi környezet
 - Alapkezelés, pályázati ismeretek
 - Értékelés, monitoring
 - EU, nemzetközi TTI ügyek
- 3) *Kapcsolati tőke*
 - Tájékoztatás, kommunikáció
 - Államigazgatási kapcsolatok
 - Partnerség a KFI szféra szereplőivel
 - Ügyfélkapcsolatok
 - Nemzetközi kapcsolatok

3.5 A pályázati rendszer új jellemzői

Az NKTH a kezelésében lévő KTI Alap hatékony felhasználását akkor tudja biztosítani, ha átlátható, ügyfélbarát, rugalmas és kiszámítható pályázati rendszert működtet. Ennek érdekében az alábbi új elveket kívánja érvényesíteni a pályázati rendszerben:

- *Programok, pályázatok csoportosítása, a csoportok eltérő kezelése* (négy program-csoport)
- *Kiszámítható pályázati ütemterv* - három évre kidolgozva, azonos időpontban való meghirdetések
- *Új bírálati szempontok* (piacképesség, üzleti hasznosulás, tőkebevonás), új elemek (üzleti terv, hitel igénybevétele, kockázati tőke illetve magántőke bevonás)
- *Bírálat, szerződéskötés* meghatározott időn belül
- *Monitoring, értékelés* rendszeresen, megnövelt szereppel.

A KTI Alap új program-csoportjai

1) Csúcstechnológiai Versenyközpont (Versenyközpont)

- Kítörési pontok
- Támogatás több fordulóban, a jelenlegi bázisról indulva, csökkenő számú támogatott központ, emelkedő - majd csökkenő- mértékű központonkénti támogatás
- Szakmai mérföldköveknél ellenőrzés
- Nyilvános bírálati elemek, de pályázati bizottság értékel
- Meghirdetés időpontja: egyedi

2) Nemzeti Technológia Program (Technológia)

- Nagyobb volumenű támogatások
- Nemzeti illetve szakterületi stratégiai jelentőségű, együttműködésen alapuló, hasznosítás-orientált K+F támogatása
- Támogatástól függően tárgyalásos bírálat (üzleti terv, szakmai mérföldkövek, tőkebevonás stb.)
- Bírálat: szakértői vélemény, szakmai Bíráló Bizottság, Pályázati Tanács
- Beadási határidő évente kétszer: év eleje és a második félév eleje
- Döntés meghatározott időn belül

3) A Tudásbázis Erősítése (Tudásbázis)

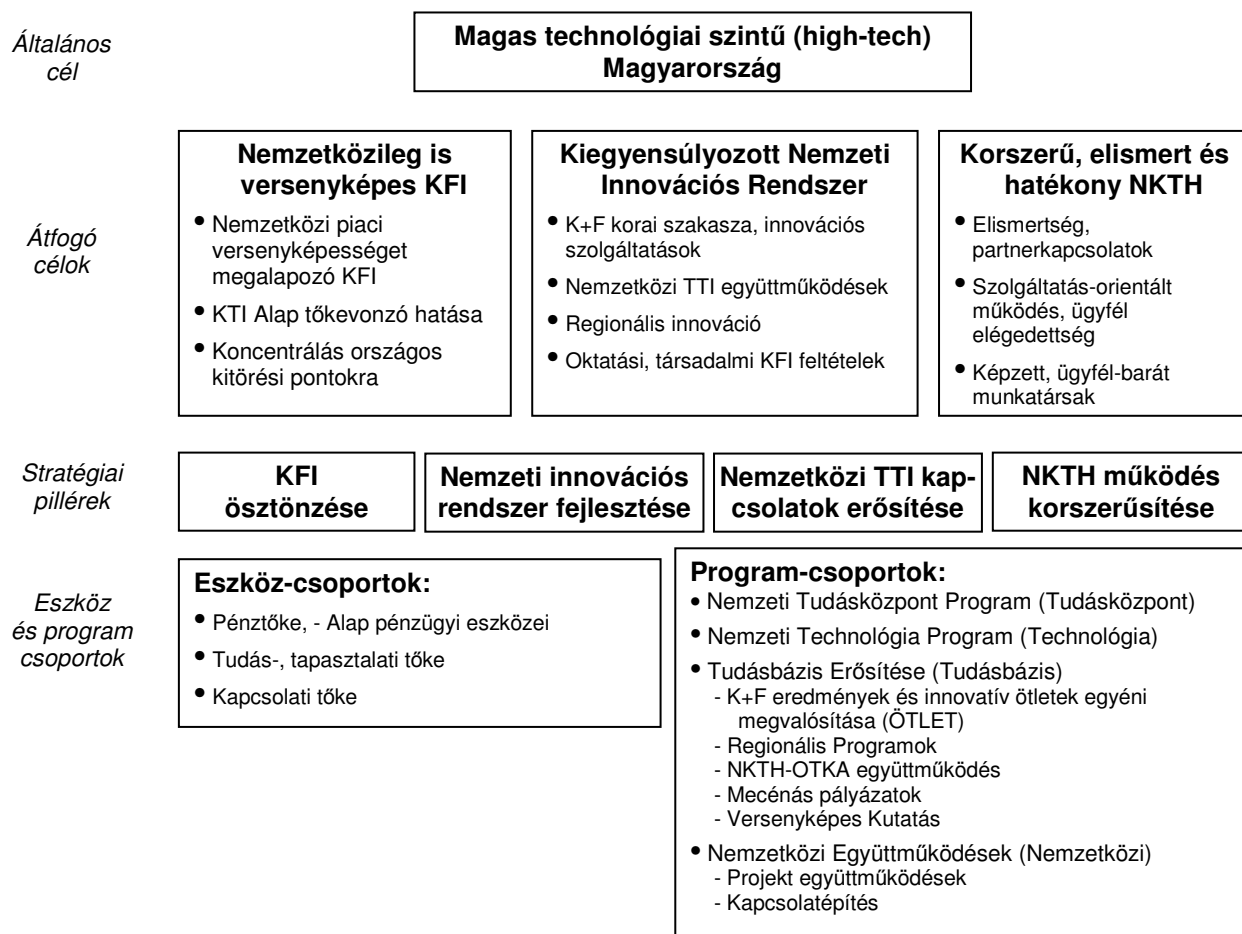
- Kisebb volumenű támogatások
- Folyamatos beadás, de évente rögzített időpontú bírálatok
- Bírálat: szakértői vélemény, szakmai Bíráló Bizottság
- K+F projektek (K+F eredmények és innovatív ötletek egyéni megvalósítása, célzott alap kutatások, vállalati együttműködés, regionális innováció),
- Kapcsolatépítés és feltételrendszer javítása (mecenatúra, innovációs szolgáltatások elérése, Regionális Innovációs Ügynökségek támogatása, emberi erőforrás, infrastruktúrafejlesztés és kihasználás, kutatói ösztöndíjak, nemzeti technológiai platformok, szabadalmi védettség, innováció társadalmasítása)

4) Nemzetközi Együttműködések (Nemzetközi)

- *A) Projekt együttműködések támogatása* (nemzetközi nagyprojektek, EUREKA programban való magyar részvétel támogatása, EU programokhoz csatlakozás – AAL, EUROSTARS, ARTEMIS, ERA NET/CORNET)
- *B) Kapcsolatépítés* (konzorciumépítés, kétoldalú nemzetközi együttműködések.)
- A támogatás jellegétől függő bírálat
- Közös ellenőrzés
- Pályázati bizottság értékel

3.6 Stratégiai rendszer-struktúra

A 7. ábra mutatja be az NKTH stratégiai céljainak, pilléreinek és eszközeinek átfogó rendszer-struktúráját.

7. ábra. Az NKTH stratégiai rendszer-struktúrája
Forrás: NKTH

A stratégia akkor hatékony, ha összehangolt, egységes és belső szinergiákra épít. A stratégia megvalósítása a feladatok végrehajtásának stratégiai szempontú összehangolásán, a folyamatok rendszeres monitorozásán és ellenőrzésén alapszik.

4. Stratégiai pillérek

4.1 A kutatás-fejlesztés és innováció ösztönzése

Az NKTH átfogó stratégiai célja a K+F és innováció ösztönzése és harmonikus fejlődésének biztosítása, amelynek eredményeként a nemzetközi piacokon versenyképes K+F intenzív vállalkozások, termékek és szolgáltatások jelennek meg. A magyar Kormány TTI stratégiájával összefüggésben általános cél, hogy Magyarország középtávon olyan orszaggá váljon, ahol a gazdaság hajtómotorja a tudás és az innováció.

A Hivatal középtávú stratégiájának kiemelt céljai az Alap forrásaiból történő innováció ösztönzés, a vállalatok részesedésének növelése, az innovációs szolgáltatások bővítése, a tudásbázis és a nemzetközi kapcsolatok erősítése, valamint a nemzeti innovációs rendszer fejlesztése és a Hivatal működésének korszerűsítése.

4.1.1 A K+F és innováció ösztönzésének pályázati rendszere

A K+F és innováció ösztönzését az NKTH eszközrendszerében leghatékonyabban a KTI Alap pénzügyi forrása biztosítja. Az Alap forrásának felét a vállalkozói hozzájárulások képezik, ami egy hatékony pályázati rendszer működtetésével a vállalkozói K+F-re fordított forrásokat jelentősen megnövelheti, ugyanis a támogatott KFI projektek finanszírozása a vállalkozások saját forrásainak bevonásával valósulnak meg. Ezért célunk egyrészt a vállalkozói szféra Alapból történő részesedésének növelése, másrészt pedig a vállalkozói tőke minél nagyobb mértékű bevonása a KFI fejlesztésekbe. Törekedni kell olyan pályázati konstrukciók kialakítására, amelyek a támogatás mellett érdekeltté teszik a vállalkozástól független pénztulajdonosok bekapcsolódását is a KFI projekt finanszírozásába.

Törvény szerint az Alapból nyújtott támogatásokból fokozatosan növelni kell vállalkozások részesedését (2008-ban 50%, 2009-ben 60 %). Ezzel összefüggésben a Hivatal által kezdeményezett tanulmány vizsgálta a támogatások hasznosulását preferált KKV-k körében, és arra a megállapításra jutott, hogy a támogatások jól hasznosulnak a növekedési tendenciát mutató vállalkozások KFI projektjeinek megvalósításánál. Ugyanakkor a méret tekintetében stagnáló vagy leépülő vállalkozások esetében nem jellemző a támogatott KFI projekt eredményeinek hasznosulása a vállalkozás növekedési pályára való állítása tekintetében. Ezekben az esetekben a támogatás nem növeli a túlélési esélyeket, mindössze a vállalkozás agóniáját odázza el. Tehát hatékonyság szempontjából a kívánt eredmény elérése érdekében kétféle megközelítést lehet alkalmazni: vagy a több jellemző tulajdonság alapján kiválasztott célcsoporthoz kell igazítani a pályázati konstrukciót, vagy az adott pályázati konstrukcióhoz szűkebben körülhatárolni a célcsoportot. (A regionális innovációs célok megvalósítását szolgáló programok hatásának vizsgálatát célzó projekt indul 2008-ban az Észak-magyarországi régióban.)

A Járulék bevezetését megelőző évben a vállalkozói szféra részesedése az összes K+F ráfordításból 31 %-os volt. A járulék bevezetésének évében ugrásszerű növekedés volt tapasztalható, és a részesedés azóta is dinamikus növekszik, 2006-ban 46 % volt. Ez valószínűleg nem kizárólag a K+F aktivitás növekedésének tulajdonítható. Nyilván annak is van szerepe, hogy a befizetendő járulék csökkentésének érdekében a vállalkozások egyre több olyan K+F ráfordítást mutatnak ki a mérlegbeszámolóikban, amelyeket ezt megelőzően nem tartottak érdemesnek elkülönítve nyilvántartani. (A korábban bevezetett, K+F ráfordításokhoz kötődő adókedvezményeknek nem volt ilyen látványos hatása.) Ugyancsak ösztönzőleg hatott, hogy az Alap létrehozásával nagyságrenddel nőtt a megpályázható K+F támogatás volumene. Ezeknek a hatásoknak a különválasztása és elemzése azonban külön tanulmány tárgya lehet.

A pályázati rendszereken keresztül elérendő célok:

- Exportpiac-képes termékek K+F-t támogatása
- Külső tőkeforrások bevonása (az Alap, mint kockázatcsökkentő eszköz)

- Koncentráció néhány „kitörési pontra”, országos tudásközpontokra a nemzetközi versenyképességért

A pályázati rendszereken keresztül nyújtott támogatások eredményessége az alábbi mutatószámokkal mérhető:

versenyképes termékek, eljárások, technológiák száma, szabadalmi, oltalmi bejelentések száma, innovációs szolgáltatások száma, K+F-re fordított források regionális kiegyenlítődése, a kutatás eredményeit hasznosító vállalkozások száma, tartós vállalkozó-kutatói együttműködések száma, támogatott EU-s projektek száma, nemzetközi együttműködések száma, új magyarországi kutatóhelyek száma és a kutatócsoportok létszáma, a világ élvonalába tartozó tudományos és technológiai innovációs központok száma, a projektekkel kapcsolatos publikációk száma, a projektek eredményeinek nyilvános fórum(ok)on történő bemutatása (formája és száma), PhD disszertációk száma, nemzetközi kutatásba bekapcsolódó PhD hallgatók és posztdoktorok száma.

A kiszámíthatóság érdekében, a három évre tervezett program portfólió tartalmazza az innovációs lánc valamennyi elemét, amit az alábbi három program-csoporton keresztül valósítunk meg.

A KTI Alap programportfóliója:

- 1) Csúcstechnológiai Versenyközpont (Versenyközpont)
- 2) Nemzeti Technológia Program (Technológia)
- 3) A Tudásbázis Erősítése (Tudásbázis)
- 4) Nemzetközi Együttműködések (Nemzetközi)

1) Csúcstechnológiai Versenyközpont (Versenyközpont)

A Nemzeti tudás- és innovációs központok program célja, hogy az ország számára kitörési pontokat jelentő területeken nyújtson támogatást több fordulóban, a jelenlegi bázisról indulva csökkenő számú támogatott központ számára, emelkedő - majd csökkenő- mértékben. Az időszakosan meghirdetett programra beérkező projektjavaslatok szigorú szakmai bírálat alapján kerülnek kiválasztásra, a projektek folytatását a szakmai mérföldköveknél történő értékelések eredményei határozzák meg.

A program célja, hogy felfejlődjék és kiválasztódjék néhány olyan tudásközpontot, amelyek képesek betörni bizonyos résterületekre, és a szakterületén képesek olyan KFI projektek megvalósítására, amelyek finanszírozásában üzleti befektetők meghatározó szerepet vállalnak. Évente hirdetünk pályázatot tudásközpont létrehozására néhány kiválasztott témakörben, első alkalommal február közepén biotechnológia, informatika és autóipar területén. A pályázat kétlépcsős lesz, amelyen megfelelő K+F és termelési kultúrával, valamint termék- vagy szolgáltatásfejlesztési koncepcióval rendelkező konzorcium vezetője indulhat. A támogatott, többéves futamidejű programok előrehaladását szakmai és üzleti szempontok szerint évente értékelik, és ennek alapján határoznak a program támogatásáról a következő időszakban. A támogatáspolitikája célja, hogy az üzleti befektetők szerepe a program finanszírozásában évről-évre növekedjen. A Nemzeti tudásközpont támogatási programhoz csatlakozhatnak a korábbi regionális egyetemi és húzóágazati tudásközpont támogatási programok piaci sikert felmutatni képes résztvevői. Minden pályázó és konzorciumi tag esetében minősítési szempont lesz a korábban kapott állami támogatások piaci hasznosítása.

2) Nemzeti Technológia Program (Technológia)

A nemzeti jelentőségű, kiemelt KFI program célja, hogy nagyobb összegekkel, a nemzeti illetve regionális stratégiai jelentőségű pályázatok támogatásán keresztül ösztönözze a hazai innovációt. A projektek szakmai kiválóságán túl fontos szempont a hasznosítási és üzleti terv. A projektek évente kétszer nyújthatók be és kétszer kerülnek elbírálásra.

A Program a középtávú, az adott szakterületen tudományos és technológiai áttörést ígérő K+F tevékenységeket támogatja. A program a gazdaság versenyképességének és fenntarthatóságának növelését korszerű technológiák területein végzett középtávú felhasználás orientált stratégiai kutatás-fejlesztéssel segíti. A program a támogatást az innováció öt technológiai területére irányítja (Biotechnológiák, Nano- és Mikrotechnológiák, Anyag- és Gyártástechnológiák, Információs- és Kommunikációs technológiák, Környezeti technológiák).

3) A Tudásbázis Erősítése (Tudásbázis)

A K+F és innovációt kiegészítő folyamatos pályázatok célja, hogy a kutatás-fejlesztés környezeti feltételeinek javításához nyújtson támogatást; segítse a korai szakaszban lévő és inkubációt igénylő innovációs projekteket, „start-up”-ok létrehozását, erősítse a nemzetközi K+F hálózatrendszerbe történő bekapcsolódást, valamint méréskelje a regionális egyenlőtlenségeket. A program támogatást nyújt továbbá a mobilitás, az emberi erőforrás, a nemzetközi KFI kapcsolatok erősítése, a kutatási infrastruktúrák fejlesztése, kihasználása, valamint az oktatási színvonal és a kutatói utánpótlás korszerűsítésére.

A lisszaboni célok megvalósításának és a tudásalapú gazdaság kialakításának elengedhetetlen feltétele a KFI erősítése és az ehhez szükséges emberi tőke fejlesztése. Magyarországon a K+F tevékenységet végzők száma lényegesen elmarad az EU15 átlagától, 1000 foglalkoztatottra vetítve 3,9 fő, míg az EU15 átlaga esetén ez 6,1 fő (KSH, 2005). További kedvezőtlen tény a műszaki és természettudományos végzettségű friss diplomások alacsony száma, a kutatók kismértékű mobilitása intézmények és földrajzi egységek között, valamint továbbra is a fiatal kutatók elvándorlása.

A felsorolt célok elérése hatékonyan és sikeresen csak a források növelésével és a hasonló programok célrendszerének összehangolásával lehetséges.

A program-csomag pályázatai többnyire folyamatos beadásúak, évente többször, rögzített időpontban kerülnek elbírálásra.

A program-csomag céljai az alábbi eszközrendszeren keresztül valósulnak meg:

3.1 K+F eredmények és innovatív ötletek egyéni megvalósítása (ÖTLET)

A pályázat célja a feltalálók innovációinak felkarolása, az innovatív ötletek, a kutatás-fejlesztési eredmények gyakorlati megvalósításának, piaci terméké fejlesztésének elősegítése, a cégalapítás ösztönzése. A támogatott projektek megvalósításával elérhető további célok:

1. Nyereséges, növekedésre képes innovatív vállalkozások, valamint új munkahelyek létrejötte.
2. Feltalálók innovatív ötletein alapuló K+F eredmények hasznosítási lehetőségeinek bővülése, az erre irányuló szemlélet erősítése.
3. A hazai innováció dinamizálása az ötlettől a termékig tartó folyamat gyorsításával.
4. A magyar kutatók ösztönzése K+F eredményeik és innovatív ötleteik gyakorlati megvalósítására, üzleti hasznosítására.

3.2 Regionális Programok

Decentralizált Regionális Programok (Regionális)

Az Alapról szóló törvény szerint a tárgyévi kiadási előirányzat 25 %-át regionális innovációs célokra kell felhasználni, amelynek egy része decentralizált javaslat alapján kerül felhasználásra. A program célja a régiók innovációs képességeinek és kapacitásainak erősítése, támogatva a régió kis- és középvállalkozásainak innovációs tevékenységét, továbbá a K+F+I együttműködési struktúráik kialakítását, fejlesztését. A program keretében minden régió a saját regionális innovációs stratégiájának megvalósítására régióspecifikus támogatási programot alakított ki. A pályázók a telephelyük szerinti régió által meghirdetett támogatási programban vehetnek részt.

Innocsekk

A program a mikro- és kisvállalkozások innovációs kezdeményezéseinek megvalósítását segíti. Ez a vállalkozói kör általában nem rendelkezik az innovációs elképzelések megvalósításához szükséges minden kompetenciával. A pályázat keretében elnyerhető támogatás a hiányzó kompetenciákat pótló innovációs szolgáltatások igénybevételére fordítható.

Regionális Innovációs Ügynökségek (RIÜ)

A pályázat célja a regionális innovációs ügynökségek (RIÜ) felkészítése és felfejlesztése a regionális innováció hatékony menedzselésére, piacképes innovációs szolgáltatások nyújtására. A RIÜ-nek évente növekvő mértékben kell bevételt szereznie az általa nyújtott innovációs szolgáltatások díjából.

3.3 NKTH-OTKA Együttműködés (OTKA)

NKTH-OTKA célzott alap kutatás támogató pályázat (OTKA-A)

A hazai alap kutatásokat támogató intézkedések hatékonyabb összehangolása érdekében az OTKA és az NKTH közösen kidolgozott stratégia alapján, közös programok indítását és

támogatását kezdi meg. A közösen meghirdetett alapkutatásokat támogató pályázat célja az alap-, célzott alap- és ráépülő alkalmazott kutatások, valamint kísérleti fejlesztések támogatása a műszaki- és természettudományok, valamint az élettudományok területén.

NKTH-OTKA humánerőforrás támogató pályázat (OTKA-H)

A pályázat célja a külföldön dolgozó, tudományos fokozattal rendelkező kutatók Magyarországon létrehozandó, élvonalbeli kutatási egységének támogatása; fiatal posztdoktorok kutatómunkájának támogatása nemzetközileg kiemelkedő kutatóhelyeken; valamint PhD hallgatók és posztdoktorok nagy nemzetközi kutatási berendezéseken végzett kutatómunkájának elősegítése. A pályázat három témakörében a műszaki és természettudományok valamint élettudományok területén alapkutatást végző kutatók pályázhatnak.

3.4 Mecénás pályázatok

Mecenatúra

A pályázat támogatja a kutatók-fejlesztők nemzetközi tapasztalatcseréjét, a kutatás-fejlesztéssel és az innovációval közvetlenül összefüggő konferenciák szervezését, szakkiállítások rendezését, kiadványok készítését, az innováció fontosságának tudatosítását a társadalomban, a tudományos és technikai ismeretek, a kutatás-fejlesztési eredmények terjesztését, az innováció-ösztönzési célú díjakhoz történő hozzájárulást, a nemzetközi kutatási-fejlesztési hálózatokhoz, infrastruktúrához való kapcsolódás megteremtésében és működtetésében történő részvételt, valamint a műszaki és természettudományi területen a kutatói utánpótlás nevelést.

Kutatói Karrier pályázat (Karrier)

A program a kutatói utánpótlás és a kutatók tapasztalatcseréjét, önálló kutatócsoportok létrehozását, valamint a huzamosan külföldön dolgozó kutatók hazatérést segíti. A program részben az EU „Marie Curie” programjának társfinanszírozásával valósul meg.

Szabadalmi pályázat (IP)

A támogatás célja a magyar gazdaság innovációs folyamatainak elősegítése, a versenyképesség növelése, az export bővítése a magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának előmozdításával. Ennek érdekében a pályázat támogatja a kis- és középvállalkozások, magánszemélyek, közhasznú szervezetek, kutatóintézetek, oktatási intézmények – új termék előállítására, valamint a technológiai eljárásra vonatkozó – találmányai, növényfajtái, használati mintái, formatervezési mintái oltalmának külföldön történő megszerzését és fenntartását, illetve megújítását, valamint a külföldi oltalommal kapcsolatos jogérvényesítést.

Cybergeneráció

Fiatal tehetségek (közép- és általános iskolások) felkarolását támogató és előrehaladásukat segítő pályázat az infokommunikáció területén. A program szponzorok bevonásával valósul meg.

Az innováció társadalmasítása (TT)

A társadalomtudományok széles spektrumát lefedő pályázati kiírás célja a tudományos kutatás és technológiai innováció szakpolitikai megalapozása, a jelenkor gazdasági, társadalmi kihívásaira megoldást nyújtó projektjavaslatok támogatása. A pályázati kiírás célja továbbá a társadalom mentális és erkölcsi állapotának, szokásainak, identitásának vizsgálata, demográfiai folyamatok megértésére és a társadalmi struktúra átalakulását befolyásoló folyamatokra vonatkozó kutatások, a különböző élethelyzetű családok életminőségének vizsgálata. Nem hagyható figyelmen kívül e körben a nemzetiségi és kisebbségi kérdés elmélete és gyakorlata, ezen belül kiemelten a romák társadalmi beilleszkedésének vizsgálata. A közpolitikai kutatások a közösséget érintő politikai döntéseket és a közcélok megvalósításának stratégiáját foglalja magába.

Nemzeti Technológiai Platform (Platform)

A Nemzeti Technológiai Platformok (Platform) támogatása c. pályázat célja a Platformok létrehozásának és megerősítésének támogatása a nemzetgazdaság fejlődése szempontjából meghatározó, illetve perspektivikus területeken. A technológiai platform a szakterületi érdekelttek összefogásával jövőképet, hosszú távú stratégiai kutatási tervet és annak megvalósítási tervét készíti el. Ezek stratégiai alapok az NKTH stratégia kiemelt kitörési pontjainak azonosításához, nemzeti szakterületi programok kidolgozásához.

3.5 Versenyképes kutatás

Nemzeti Tudományos Információs Rendszer (EISZ stb.)

Az Elektronikus információs szolgáltatás (EIS) pályázat célja, hogy a hazai és határon túli magyar felsőoktatási, valamint a hazai akadémiai, közgyűjteményi és államigazgatási intézmények

számára 2005-től 2007 végéig továbbra is ingyenesen és on-line módon elérhető legyenek legalább azok az elektronikus szakfolyóirati, szótári és referencia-adatbázisok, amelyeket 2002 és 2004 között az Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program keretében használhattak. A kutatói hálózat információhoz való hozzájutásának biztosítására, új feltételekkel, a pályázat újbóli meghirdetése indokolt.

Nemzeti Kutatási Infrastruktúra Fejlesztés (NKI)

A pályázat célja a nagy, nemzeti értéket képviselő kutatási infrastruktúráink kihasználtságának javítása az infrastruktúrák modernizálásán, fejlesztésén, a tudományos projektekkel való ellátottságán és a hozzáférés támogatásán keresztül.

Tartalék

A kutatási környezet gyors változásaira reagáló, a kutatói társadalom versenyképességét javító, előre nem tervezett programokra elkülönített keret.

4) Nemzetközi Együttműködések (Nemzetközi)

Az Európai Kutatási Térség építése, az EU tagországi működés, az EU Kutatási programjaiban való részvétel, ennek eredményessége a kutatási fejlesztési és innovációs stratégia része, amelyhez a hazai partnerek felkészülését a hazai pályázati rendszerek támogatása segíti. Kiemelt stratégiai célok és új eszközök az EU Keretprogramjában alkalmazott új módszerek, pályázati formák, amelyek a tagországok és az EU együttműködésén alapulnak és közös finanszírozással valósulnak meg, ezzel is erősítve az eredményességet.

A nemzetközi Tét tevékenységek és kapcsolatok az ország EU tagsági és nemzetközi kötelezettségeiből adódó, a nemzeti K+F és innovációs stratégiát támogató, annak a nemzetközi beágyazódását és érvényesülését, eredményességét segítik.

A multilaterális és a kétoldalú együttműködések célja a stratégia sikerének előmozdítása tudás-, információ-, tapasztalatszerzés, és a közös érdekű kutatások megvalósítása. A KTI Alap pályázati rendszereinek támogatása az együttműködések lehetőségeinek kiaknázása mellett azok stratégiai céljait segíti, a résztvevő magyar partnereket és közös kezdeményezéseket támogatják.

A Nemzetközi Együttműködések kutatás-fejlesztési projekt együttműködések és a kutatás-fejlesztést-innovációt elősegítő, azokat megalapozó kapcsolatépítő együttműködések keresztül valósulnak meg. A KTI Alap pályázatai célzott eszközök a partnerek számára a nemzetközi együttműködések tevékenységeinek, feladatainak magvalósítására.

A program-csomag céljai az alábbi eszközrendszeren keresztül valósulnak meg:

4.1 Projekt együttműködések

Nemzetközi Nagyprojektek (NAP)

A program célja olyan magyarországi kutatóhelyek K+F nagyprojektjeinek támogatása, amelyekben rövid- és középtávon hasznosuló interdiszciplináris technológiákat két- vagy többoldalú nemzetközi kutatás-fejlesztési együttműködés keretei között dolgoznak ki. A program támogatja az innovatív hazai vállalkozások részvételét a nemzetközi K+F nagyprojektekben és az Európai Unió kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjainak támogatásával alakult kiválósági hálózatokban és integrált projektekben.

Több relációban van előkészület alatt (magyar-kínai, magyar-izraeli stb.) olyan kölcsönösen elkülönített pályázati forrás, amely alapvetően a korábbi évek kormányzati Tét együttműködések keretében meghirdetett pályázatok folytatásai, valamint a GKM és NKTH vezetőinek e témában folytatott tárgyalásai.

A támogatások célja, hogy rövid- és középtávon gazdaságilag hasznosuló, két- vagy többoldalú nemzetközi K+F együttműködés keretében megvalósuló nagyprojekteket készítsen elő, továbbá az, hogy magyarországi kutatóhelyek olyan kutatás-fejlesztési projektjeit támogassa, amelyekben rövid- és középtávon gazdaságilag hasznosuló K+F eredményeket két- vagy többoldalú nemzetközi K+F együttműködésben dolgoznak ki.

EUREKA programban való magyar részvétel támogatása

A program a vállalkozói szféra, különösen a kis-és középvállalkozások nemzetközi kutatás-fejlesztési együttműködését elősegítő EUREKA programban való magyar részvételt támogatja, amely az európai piacorientált kutatás-fejlesztési együttműködést kívánja ösztönözni. A program

célja a magyar vállalatok piacképességének növelése, a kutatói és vállalkozói szféra K+F együttműködésének támogatása innovatív piacközeli projektek támogatásával, valamint az európai projektek K+F eredményei hazai hasznosulásának erősítése.

AAL (Ambient Assisted Living)

Az info-kommunikációs eszközökkel segített életvitel" (AAL) program elsődleges célja az, hogy az időskorúak, a fogyatékkal élők és az utógondozásra szorulóak a saját otthonukban kapják meg azt a technikai segítséget, amellyel a biztonságuk és biztonságérzetük erősödése mellett az önállóságukat a lehető leghosszabb ideig megőrizhetik. A program másodlagos célja az, hogy elősegítse az európai orvostechikai és egészségipar fejlődését, versenyképes termékek és szolgáltatások létrehozását. A közös programban résztvevő hazai kis- és középvállalkozások és más k+f szervezetek közvetlen kapcsolatba kerülnek a partnerországok azonos témakörben működő vállalataival és szervezeteivel, lehetőség nyílik a hazai k+f eredmények értékesítésére, új termékek kifejlesztésére, piaci pozícióik megőrzésére, illetve bővítésére. Az együttműködés keretében kidolgozott műszaki megoldások bevezetésével javul a hazai egészségügyi és szociális szolgáltatások minősége, a lakosság életminősége és biztonságérzete, hosszabb távon csökkenek a társadalombiztosítás kiadásai.

EUROSTARS

Az EUREKA tagállamok és az Európai Bizottság közös javaslata a 7. Keretprogram időszakára a EUROSTARS program, amely az Európai Kutatási és Innovációs Térség megerősítését tűzte ki célul az új termékeket, eljárásokat és szolgáltatásokat létrehozó, K+F+I tevékenységet végző, jelentős növekedési potenciállal rendelkező KKV-k támogatásán keresztül.

Magyarország számára az együttműködésbe való bekapcsolódás a stratégiaileg fontos célok könnyebb megvalósítását jelenti, több ország és az EU erőforrásainak koncentrálásával. Az EU programtámogatása következtében Magyarországon több KKV-vezetésű, piacközeli K+F+I projekt támogatására nyílik lehetőség.

A program finanszírozása a nemzeti programok szabályai szerint történik. A tagországok csak saját, nemzeti projektrésztvevőjüket támogatják. Az EU hozzájárulás utólagos visszatérítés formájában a partnerországok pályázati ügynökségeihez érkezik be.

ARTEMIS

Az ARTEMIS kezdeményezés célja Európa világelső helyének fenntartása a beágyazott rendszerek terén, a 2007-2013-as időszakban közös technológiai kezdeményezésként közös innovációs programot valósítson meg. A közös technológiai kezdeményezés a kutatás területén segít a kritikus tömeg elérésében és a szinergiák kialakulásában, megakadályozva azoknak a projekteknek a működését és az ebből adódó pazarlást, amit a különböző tagállamok és konzorciumok által önállóan bonyolított, egymással párhuzamosan futó kezdeményezések eredményezhetnek. Csatlakozásunk a nagy európai vállalatok kezdeményezéséhez lehetőséget biztosít a hazai KKV szektor képviselőinek a részvételre, melyek így jelentős piacra tehetnek szert és integrálódnak a nemzetközi vérkeringésbe, növelve ezzel Magyarország versenyképességét.

ERA NET/CORNET

Az ERA NET kezdeményezések erősítik a regionális kutatási és innovációs tevékenységeket az Európai Kutatási Térségben. Az ERA NET projekt-konzorciumokban a tagállamok közös programokat hoznak létre, közös pályázatokat írnak ki, és a nyertes projekteket közösen finanszírozzák. Azokon a területeken, amelyeken a magyar érdek azonosítható, a nemzeti K+F és a keretprogramban való jövőbeli részvétel erősítése érdekében Magyarország szándéknyilatkozatot ad érdekelttségéről, részt vesz a program kidolgozásában és a közös finanszírozásban.

A KKV-kat tömörítő szakmai szövetségek, a párhuzamosságok elkerülése érdekében, nemzetközi együttműködés keretében bíznak meg kutatóhelyeket, KKV tagjaikat érintő problémák közös megoldására. Az eredményeket a szövetségek széles körben hozzáférhetővé teszik tagjaik körében. A kezdeményezést az EU FP7 a CORNET programon keresztül támogatja.

4.2 Kapcsolatépítés

Konzorciumépítő pályázat

A pályázat célja a magyar résztvevők minél erőteljesebb bekapcsolódásának elősegítése az Európai Unió 7. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjába, a magyar

pályázók ösztönzése keretprogram-projektek koordinációjának vállalására és annak elősegítése, hogy a magyar pályázók projekt-partnerként minél nagyobb részesedést érjenek el a keretprogram-projektek költségvetéséből. Ennek érdekében keretprogram-projektek előkészítéséhez illetve – sikeres keretprogram-pályázatok esetén – az Európai Bizottsággal való szerződéskötésre való felkészüléshez vehető igénybe a támogatás.

Kétoldalú nemzetközi együttműködések (TÉT)

A Hivatal kormányközi tudományos és technológiai együttműködések keretében támogatja kutatás-fejlesztési projektek kutatócseréjét, elősegítve a nemzetközi kapcsolatépítést és együttműködést. A pályázatok meghirdetése és a támogatás nyílt pályázati rendszerben, kormányközi TÉT együttműködési programok keretében történik.

Tartalék

A nemzetközi környezet gyors változásaira reagáló, a magyar kutatás nemzetközi részvételét segítő, előre nem tervezett programokra elkülönített keret.

4.1.2 A pályázati rendszer fejlesztése

A pályázati rendszer fejlesztésének egyik kulcseleme a folyamatos visszacsatolás, amit a projektek és programok folyamatos monitoringja és értékelése tesz lehetővé. A Hivatal program portfóliójában egyre nagyobb súllyal szerepelnek a jelentős erőforrást koncentráló programok, ezért az NKTH szükségesnek látja egy egységes, eredményorientált monitoring rendszer bevezetését. A programok értékeléséhez is elengedhetetlen alapot képez a támogatott projektek vizsgálata, eredményeinek mérése. A monitoring tevékenységgel összhangban, annak eredményeit alapul véve, tapasztalatait felhasználva az értékelés feladata a közpénz felhasználás megfelelőségének, hatékonyságának és gazdasági-társadalmi hatásainak mérése. A kutatási programok rendszeres monitoringja és értékelése megfelelő tervezhetőséget eredményez, fokozza a tudomány és társadalom közötti kommunikációt, a Hivatal és a pályázók számára is kölcsönösen előnyös. A két tevékenység lehetővé teszi, hogy a programok módosításához, fejlesztéséhez szükséges információk a program menedzsment rendelkezésére álljanak. A fenti célok eléréséhez a Hivatal növelni kívánja a monitoring és értékelés szerepét, hangsúlyozva a visszacsatolási folyamat jelentőségét, az eredmények széles közönséggel történő megismertetésének fontosságát

Kiszámíthatóság

A kiszámíthatóságot a több évre hirdetett pályázatokkal (átlagos futamidő 3 év) illetve az egyes pályázatok, pályázati rendszerek folyamatos üzemeltetésével lehet megvalósítani.

A pályázati rendszerek szabályainak megalkotásánál alapvető követelmény az átláthatóság, pártatlanság, összeférhetetlenség irányelveinek következetes alkalmazása.

Átláthatóság, hitelesség

Az átláthatóságot a nyílt pályázati rendszerek rendszeres és folyamatos üzemeltetésével valósítjuk meg. A pártatlanságot a bírálatok, döntés-előkészítés folyamatában külföldi szakértők minél szélesebb körben történő bevonásával biztosítjuk.

A pályázattalás új eleme a korábban elnyert támogatások eredményeinek nyilvánosság előtti bemutatása, beszámoló a források rendeltetésszerű felhasználásáról.

Nyilvánosság biztosítása

A nyilvánosságot a pályázatok meghirdetésének, illetve eredményeinek közzétételével biztosítjuk, ugyanakkor ügyelve arra, hogy az egyes szereplők fejlesztéspolitikai és gazdasági-piaci érdekei ne sérüljenek.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal által kiírt pályázatok esetében a nyertes pályaművek listája a kiírók honlapján megtalálható és mindenki számára elérhető. A támogatásigény elutasításának okáról értesítik a pályaművek szerzőit, akik kérésre megismerhetik azokat a szakvéleményeket, amelyek indoklással szolgálnak az elutasításra.

Amennyiben az adott programban a minimálisan adható támogatási összeg meghaladja az Alap éves kiadási előirányzatának 1%-át, nemzetközi összetételű bizottság értékeli a pályaműveket. A bizottságok munkájában egyaránt érvényre jutnak a hazai és a nemzetközi trendek, vélemények és irányvonalak.

Forrás- és tervezés harmonizáció

Az ÚMFT több operatív programja, az OTKA és egyéb előirányzatokkal való együttműködés megfelelő koordinációval lehet csak hatékony.

Az NKTH küldetéséből következik, hogy erőfeszítéseket tegyen annak érdekében, hogy a kutatásra-fejlesztésre és az innovációra Magyarországon rendelkezésre álló források felhasználása a lehető legcélszerűbben valósuljon meg. Ennek érdekében a hazai forrásokból (strukturális alapok, költségvetési források, innovációs alap) támogatott pályázati programok kezelésében nemzeti együttműködés szükséges az érintett intézmények (MTA, NFÜ, GKM, NKTH) között. A tervezés összehangolását koordinációs fórum létrehozása segítheti a GKM, az NFÜ és az NKTH és az OTKA Iroda részvételével.

Jogorvoslat

A döntéshozatal átláthatóságát szolgálja az a jogszabályi rendelkezés és gyakorlat, amely szerint a pályázók a döntést követően megismerhetik a pályaművükre vonatkozó bírálatot. Tovább lépés, hogy a deregulációs folyamat sarokpontját képező, „*A kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs projektek közfinanszírozású támogatásáról*” szóló kormányrendelet-tervezet már tartalmazza a felszólamlás jogintézményét. Eszerint a pályázó jogszabálysértés vagy a pályázati felhívásban foglaltak megsértése esetén jogorvoslattal éljen első szinten a pályázatkezelőnél, második szinten a döntés

A méltányosság, a hitelesség biztosítása érdekében elengedhetetlen a pályázati, támogatási döntésekkel kapcsolatos panaszok kivizsgálására intézményesített jogorvoslati lehetőség.

4.2 Nemzeti innovációs rendszer (NIR)

4.2.1 A NIR funkciói, elemei

Az elmúlt években jelentős előrelépés történt a nemzeti innovációs rendszer továbbfejlesztése területén. A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény átfogóan határozza meg, és számos intézkedéssel segíti a kutatás-fejlesztést, a technológiai innovációt, az eredmények gazdasági és társadalmi hasznosítását. A NIR céljaihoz kapcsolódó fő intézkedések a K+F és a technológiai innováció finanszírozására, a kutatási eredmények, valamint az ebből keletkezett szellemi alkotások hasznosítására, az innovatív vállalat-alapításra, a kis- és középvállalkozások innovatív tevékenységének megkönnyítésére, és az innováció emberi erőforrásainak erősítésére irányulnak. A törvény egyik legfontosabb intézkedése, hogy enyhíti a költségvetési kutatóhelyek vállalkozás-alapításának korlátait, megteremti a kutató-munkában résztvevők közvetlen érdekelttségét azzal, hogy a közalkalmazotti státuszban dolgozó kutatók részt vehetnek a hasznosító (spin-off) vállalkozások munkájában annak érdekében, hogy a kutatási eredmények közvetlenül hasznosuljanak. Létrejött a Kutatási Technológiai Innovációs Alap (Alap), megalakult a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) és a Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda (KPI). Az Alap működtetését szakemberekből álló Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács (KTIT) felügyeli.

A nemzeti innovációs rendszer jellemző gyengeségének – Budapest centrikusságának – feloldását szolgálja a Regionális Innovációs Ügynökségek létrehozása és működése.

4.2.2 A NIR szervezetének és tevékenységének fejlesztése

A nemzeti innovációs rendszer kiemelt célja működésének integrálódása a nemzetgazdasági versenyképesség növelésének céljához.

A NIR szerepe és célja összehangolt, egységes, átlátható nemzeti innováció rendszer működése, a régiók versenyképessége leszakadásának megállítása, innovációs aktivitásának megerősítése, a gazdasági egyenlőtlenségek csökkentése. Kiemelt cél a kutatóhelyeket és a régió vállalkozásait összekapcsoló hálózatok, az innovációs vállalkozásfejlesztő szervezetek, innovációs hídképző intézmények létrejöttének ösztönzése és megerősödése, a tudás- és technológia terjedésének erősítése. A jelentősebb kutatóhelyek tudományos eredményeinek meg kell jelennie a régiókban is, termék- és szolgáltatás-innovációkban. A regionális gazdaságfejlesztés, a munkahelyteremtés, a régiók versenyképességét meghatározó kis- és középvállalatok innovációs képessége különösen

gyenge. Több, erősebb, az egyetemek, kutató intézetek eredményein alapuló, újonnan alakuló technológia-intenzív vállalkozás, spin-off jellegű vállalkozás létrehozására van szükség.

Az innováció eszköztárának bővítése

Az innováció eszköztárának bővítésében kiemelt szerepe van néhány új eszköz bevezetésének, illetve alkalmazásának, ezek: a kockázati tőkebevonás, a befektetők felkutatása, adatbázisok létrehozása és működtetése, és az információszolgáltatás kiszélesítése, tartalmi bővítése.

Magyarországon azok az induló, illetve rövid ideje működő vállalkozások vannak a legnehezebb helyzetben, amelyek tevékenységét az innováció hívta életre. E vállalkozások legfőbb értéke a bennük rejlő know-how, amelyekre viszont banki hitel, egyéb tőke nem nyújtható. A tradicionális pénzintézetek és pénzügyi befektetők jellemzően vonakodnak a kutatás-fejlesztési projektekbe való beruházásoktól, azok eredményeinek nehézkes kiszámíthatósága és ebből adódó magasabb kockázata miatt. Így egy olyan tőkerés alakul ki, mely a kockázati tőkeágazatban az állam megjelenését indokolja. Az állam alapvetően kétféle módon befolyásolhatja a magyarországi tőkepiac fejlődését: a jogszabályi háttér megteremtésével, illetve költségvetési források vállalkozásokba történő közvetlen befektetésével. Az állami szerepvállalásnak az előnye az lenne, hogy költségvetési forrásból az állam a piacon érvényes hozamnál sokkal kedvezőbb feltételek mellett valódi kockázatvállalással vállalkozna a finanszírozásra.

Jelenleg hazánkban nem elegendő mértékben vannak jelen azok a hatékony, fejlett tőkepiaci eszközök – köztük a tőkepiaci eszközök - , melyek az innovációt támogatnák. Emellett a K+F projektek finanszírozásának elősegítését számos hazai és nemzetközi eszköz segíti, amelyek tervezéséhez, hazai megismertetéséhez és gyakorlati elterjedéséhez az NKTH aktívan hozzájárul.

Az innováció hazai finanszírozását kiterjesztjük a magvető és kockázati tőke programok, valamint innovációs szolgáltató központok támogatásával. A Hivatal törekvései azt célozzák, hogy létrehozza a hazai tőkepiac olyan eddig hiányzó intézményét, mely az induló innovatív vállalkozások társfinanszírozását vállalja.

A kockázati tőkealap tehát - a támogatott cégben szerzett tulajdonosi részesedés ellenében – egyrészt tőke-kiegészítést, tőke-juttatást nyújtana, másrészt csökkentené az induló innovatív vállalkozás hitelezésére vállalkozó bank átlagot meghaladó kockázatát. Ehhez a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény ad jögalapot.

Az igazi eredmény az lenne, ha olyan befektetési társaság felállítására kerülhetne sor, mely az állami tőkét magánszektorbeli befektetők tőkéje egészítené ki. Erre Magyarországon eddig nem kerülhetett sor. A magánszektor bevonása a finanszírozandó projektek kiválasztásába, segítségébe és ellenőrzésébe a kockázati tőke-piac távlati fejlesztése miatt fontos. Ez biztosítja az életképes, politikai befolyástól mentes, a befektetések kezelésével megbízott menedzserek megfelelő szakértelmét és ösztönzését.

A NIR hivatott az innováció szereplőinek, szervezeteinek, intézményeinek együttműködési készsége fejlesztésére, erősítheti a kutatási és a vállalkozói szféra közötti együttműködést, a tudásközpontokban születő eredményeket hasznosító vállalkozások létrehozását, a technológiai inkubáció működtetését.

A NIR működésében felhasználja az innováció eszköztárát, de az eredményes, hatékony működéshez szükség van az eszköztár bővítésére, a szolgáltatási funkciók megerősítésére, az innováció diffúzióját szolgáló rendszer magasabb szintű működésére. A rendszer hatékonysága azon múlik, hogy mennyire tud közel kerülni a vállalkozásokhoz, mennyire fogadja el partnerként a befektetők köre, és egyúttal mennyire integrálódik a kutatás-fejlesztés rendszerébe.

Az NKTH által az Alap felhasználásával széleskörű kooperáción alapuló, hálózatosodást elősegítő, integráló jellegű központi innovációs kezdeményezések történtek. Ilyenek a regionális egyetemi tudásközpontok, a kooperációs kutatási központok, a húzóágazati programok, a nagy nemzetközi programok, és a regionális innovációs ügynökségek. A támogatási rendszer nagy hangsúlyt helyez a K+F és innovációs források egységes, összehangolt tervezésére. Fontos célja a kooperatív kutatási tevékenységek támogatása, az erőforrások koncentrálása, a K+F eredmények gazdasági, üzleti célú hasznosítása, és a regionális innováció intézményrendszerének kialakítása és fejlesztése.

A Regionális Innovációs Ügynökségek (RIÜ) hálózata 2004. év végén jött létre, információkkal és innovációs szolgáltatások kínálatával segíti a kutatás-fejlesztési és a vállalkozási szféra együttműködését, a régió innovációs stratégiájának megvalósítását, a régió innovációs szereplőinek együttműködését és hálózatba való szerveződését. A regionális támogatási programok előkészítése és a regionális pályázatok decentralizált kezelésének megszervezése során nyilvánvalóvá vált, hogy tovább kell fejleszteni a RIÜ hálózat és a más elemei tevékenységének összehangoltságát, hangsúlyt kell fektetni a koordinálásra.

A 2008-ban induló hároméves támogatási program célja, hogy az ügynökségeket képessé tegye magas színvonalú innovációs szolgáltatások nyújtására, innovációs tanácsadásra, innovációs projektek generálására, mentorálására és menedzselésére. Az ügynökségek központi szerepet töltenek be az innovációban hasznosítható információk közvetítésében az innováció központi is regionális szereplői között.

A régiók innovációs képességeinek és teljesítményének erősítése a megkezdett támogató tevékenységek, - így az innovációt segítő hálózat elemeinek és hálózatként működésének -, továbbá a régiók szereplőinek K+F tevékenységét és az azt segítő szolgáltatások finanszírozását jelentő programok működtetésével valósul meg.

Az NKTH és a KPI az Alap működtetésében különböző szerepet tölt be. Ezen szervezetek a jövőben egy szervezetként való működése, valamint egyes feladatoknak a KPI-ból vállalkozásba (MAG Zrt.) való kiszervezése, valamint a RIÜ-k hálózata együttesen és mindezek integrált együttműködése a nemzeti innovációs rendszer hatékony, eredményes működésének feltétele.

A NIR stratégiailag összehangolt, arányos fejlesztése

A nemzeti innovációs rendszer akkor működik hatékonyan, ha részrendszerei arányosan fejlettek, és az egyes részrendszerek működése és fejlődése összehangoltan történik. A NIR egy-egy elemének alacsony szintű fejlettsége lerontja az egész rendszer eredő hatékonyságát. Alapvetően befolyásolja a NIR működését a társadalmi-gazdasági környezettel való kiegyensúlyozott kapcsolatrendszer is. Ezért kiemelt jelentősége van annak, hogy a nemzeti innovációs rendszer működése és fejlődése stratégiai szempontból összehangoltan történjen, rugalmasan építsen a belső szinergiákra, valamint legyen érzékeny a környezeti hatásokra. A nemzeti innovációs rendszer hatékony fejlődése a feladatok végrehajtásának stratégiai szempontú összehangolásán, a folyamatok rendszeres monitorozásán és ellenőrzésén alapszik.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal akkor tudja a nemzeti innovációs rendszer fejlődését hatékonyan segíteni, ha a rendelkezésére álló közvetlen és közvetett támogatási eszközrendszerrel stratégiai szempontból összehangoltan tervezi és működteti, valamint azok eredményeit a teljes innovációs rendszerre való hatás szempontjából is monitorozza, értékeli. Ehhez folyamatosan fejleszteni kell az intézményi stratégiai, monitoring, elemző és értékelési kultúrát, megteremtve és folyamatosan fejlesztve annak személyi, módszertani és tárgyi feltételeit. Ebben a munkában kiemelt jelentősége van az államigazgatási, a szakmai és a civil szakértőkkel, szervezetekkel való együttműködésnek.

Innováció teljes körű nyilvántartása

A magyar gazdaság versenyképességének javítása, a tudáson és az innováción alapuló gazdaság megteremtése érdekében a TTI Intézkedési Terv előírásainak megfelelően a KSH-val együttműködve létre kell hozni a K+F-et és innovációt végző szervezetek teljes körű regiszterét.

Közös internetes portálon kell hozzáférhetővé tenni az innovációban érdekelt szervezetek (TTPK, OKM, GKM, KTIT, MISZ, MTA, OTKA, RIÜ-k, TÉTAlap, MAG Zrt, vállalkozói kamarák, tanácsadó- és transzfertervezők, technológiai inkubátorok, innovációs szolgáltatásokat nyújtó ipari parkok, stb.) által igényelt és létrehozott információkat.

Az informatikai rendszernek.

- elő kell segíteni a nemzeti innovációs rendszer, a kutatási infrastruktúrák és a KFI tevékenység felmérését, értékelését és elemzését, továbbá ezen információk nemzetközi összehasonlítását,
- informatikai támogatást kell nyújtani a nemzeti innovációs rendszer egységes, hálózatos működéséhez,
- terjeszteni kell a KFI eredményeit, elő kell mozdítani az eredmények hasznosítását,
- lehetővé kell tenni a partnerkeresést, gazdasági, üzleti és jogi tanácsadást, oktatási és képzési programok szervezését,
- erősíteni kell a társadalmi kapcsolatokat, elősegíteni a társadalmi hatások elérését.

A Nemzeti Kutatás-nyilvántartási Rendszer (NKR)

Az adatszolgáltatási kötelezettség:

A Kormány 160/2001. (IX. 12.) Korm. rendelete alapján a Nemzeti Kutatás-nyilvántartási Rendszer összegyűjti, és nyilvános szolgáltatásra, illetve elemzésre alkalmas módon feldolgozza a kutatási-fejlesztési témák, projektek adatait. A nyilvántartás célja a halmazott pénzügyi támogatások azonosítása, a tudományos és szakmai együttműködés megkönnyítése, valamint a kutatási eredmények gazdasági hasznosításának megkönnyítése.

A Nyilvántartási Rendszernek minden, az államháztartás valamely alrendszeréből közpénzt használó kutatást-fejlesztést végző szervezet köteles adatot szolgáltatni az ezen összegekkel érintett kutatásairól.

A Nyilvántartási Rendszernek, kutatási-fejlesztési témájához az államháztartás alrendszereiből származó közpénzt fel nem használó, bármely hazai szervezet önként is szolgáltathat adatot a kötelező adatszolgáltatással azonos tartalommal, és azt bármikor módosíthatja.

A NKR működése továbbfejlesztésének célja a megbízható K+F+I adatbázis építés és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatások magasabb színvonalú ellátása. Az ehhez szükséges eszközök alkalmazása, a kapcsolódó feladatok ellátása a stratégia fontos elemei;

- A Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból és a GVOP keretében finanszírozott K+F projektek adatainak pótlása és az adatgyűjtés teljessé tétele.
- Táblázatos, később automatikus adatcsere megvalósítása a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból és a GOP projektek nyilvántartási rendszer és az NKR között.
- Az NKR bekapcsolása ERGO2 – European Research Gateway Online 2 – projektbe.
- Az NKR felhasználóbarát böngésző felületeinek kialakítása.
- Költségvetési intézmények saját finanszírozású projektjeinek "összegyűjtése" és bevitele.
- Hosszabb távon az NKR összekapcsolása más hazai és nemzetközi tudományos és kutatási információs rendszerekkel.

4.3 Nemzetközi TÉT tevékenységek és kapcsolatok

4.3.1 Felkészülés az EU elnökség TÉT feladataira

Magyarország 2011. I. félévében látja el az EU soros elnökségét. Stratégiai cél ennek az alkalomnak, lehetőségnek a kiaknázása a hazai K+F és innováció erősítésére. Magyarország Spanyolországgal és Belgiummal látja el a csoportos elnökséget, ezért ezen országokkal különösen fontos a kiemelt kapcsolatépítés a kutatás- fejlesztés területén. Ezen országokon túl az Európai Bizottsággal, a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel és annak ipari, kutatási és energia (ITRE) bizottságával kell szoros kapcsolatot kiépíteni az EU elnökségre való felkészülés jegyében. Az elnökségi funkciók ellátására való felkészülés eszközei:

- Az Európai Bizottságnál a gyakornoki programban való részvétel;
- NKTH munkatársainak kiküldése az Európai Bizottsághoz nemzeti szakértőként;
- NKTH munkatársainak más EU tagállamok, de különösen a belga, spanyol és osztrák partnerintézményekhez való 1-3 hónapra történő kihelyezése;
- Részvétel a magyar kormány által elindítandó, az elnökségi felkészülést segítő programokban;
- Nyelvi, tárgyalástechnikai és kommunikációs képzések;
- Létrejövő európai testületek (ügynökségek, közös technológiai kezdeményezések közös vállalkozásai) magas szintű szerveibe magyar szakértők jelölése.

4.3.2 Részvétel az EU kutatás- fejlesztési keretprogramjában

A 6. keretprogrambeli részvételünkkor jellemző volt, hogy a magyar résztvevők egyedül vettek részt a projektben és nem húztak magukkal további magyar résztvevőket, szemben a nyugat- európai résztvevőkkel. Ennek következtében a projekt végrehajtásában nem volt meghatározó a magyar részvétel sem a kutatási feladatok, sem a kutatási munkaráfordítás összege vonatkozásában és a projekt eredményekből való hasznosulás szempontjából sem. A részvétel eredményességének növeléséhez ezeket a gyengeségeket kezelő eszközöket kell alkalmazni. Az EU7. Keretprogramban való magyar részvételhez kapcsolódó stratégiai célok:

- növekedjen a sikeres, támogatott magyar projektek száma, és a keretprogram támogatásaiból való magyar részesedés,
- erősödjön a vállalatok részvétele a 7. Keretprogramban, különösen az ország számára gazdaságilag fontos területeken,
- növekedjen a magyar kutatóközösség, elsősorban a magyar vállalatok projektvezető szerepe a projekt konzorciumokban, a stratégiai fontosságú partnerek bevonásában, ezáltal az általuk tudományosan koordinált projektek száma, az ezzel járó előnyök érvényesülése,
- arányos finanszírozással minél értékesebb feladatokat szerezzenek meg a magyar pályázók,

Ezen stratégiai célokhoz kapcsolódó eszközök;

- A keretprogramban való sikeres részvételt elősegítő képzések, információs napok szervezéséhez uniós források megszerzése az EU pályázati forrásaiból (pl. SSA, CA, ERANET projektek).
- NCP rendszer szolgáltatás jellegűvé alakítása (személyre szóló tanácsadás- pénzügyi, pályázatírási stb...),
- Programbizottsági Tagok (PC-k) és szakértők, magyar koordinátorok és bírálók valódi hálózatának kialakítása, és ezen hálózatok összefogott működtetése, amelyhez szorosan kapcsolódik a brüsszeli lobby iroda tevékenysége.
- Magyar érdekek erőteljes képviselése,
- A 6. keretprogramban való magyar részvétel értékelési eredményének elemzése, tapasztalatainak visszacsatolása és felhasználása,
- A kutatóközösség felkészítése információkkal, képzések, információs napok szervezése a megjelent pályázati felhívásokhoz igazodóan,
- Keretprogramban való részvétel elősegítését célzó támogatási program

FP7 új eszközzrendszere

Az EK-t létrehozó Szerződés 171. cikke alapján induló közös technológiai kezdeményezések (JTI) a magánszektorból származó forrásokat egyesítik a nemzeti és európai közpénzekkel. A közös technológiai kezdeményezések ipar által vezérelt kutatási programok, melyek az európai ipar szerepének erősítéséhez járulnak hozzá, ezáltal is növelve az ipari K+F ráfordítás GDP-hez viszonyított arányát. Magyarország – nemzetgazdasági érdekei, a hazai K+F felkészültsége szerint - hozzájárul a kiválasztott szakmai területek programjainak költségvetéséhez.

Az EK-t létrehozó Szerződés 169. cikke alapján közös programok indulnak, melyek esetében a résztvevő tagállamok közösen hoznak létre és közösen finanszíroznak kutatási programokat, az Európai Bizottság pedig ún. top-up finanszírozást biztosít.

Az új európai kezdeményezésekben való magyar részvétel – a nemzetgazdaság ígéretes területein – stratégiai érdek. A magyar részvétel eredményességéhez, és majd hasznosításához különösen az ipari résztvevők bekapcsolására kell koncentrálni.

4.3.3 Multilaterális kapcsolatok

A multilaterális Tét kapcsolatok és együttműködések célja a nemzeti TTI stratégia sikerének előmozdítása, információ-, tudás- és tapasztalatszerzés, közös kutatások és közös érdekű kutatás-fejlesztési és innovációs célok megvalósítása, mint például közös infrastruktúrák építése, használata, piacközelben közös kutatások. A stratégiai célokhoz kapcsolódó intézményi együttműködések, amelyek a nemzetközi stratégiai együttműködésekhez és a magyar kutatók széles csoportjainak adnak lehetőségeket a magas színvonalú kutatási munkához;

- **OECD:** Magyarország képviselőt a Hivatal látja el az OECD K+F és innovációhoz kapcsolódó bizottságainak és munkacsoportjainak tevékenységében.
- **COST** (Európai Tudományos és Műszaki Együttműködés): Az együttműködés keretében mintegy 190 akcióból 126-ban volt magyar részvétel.
- **EUREKA** (Európai Piacorientált Kutatási és Fejlesztési Együttműködés): Az együttműködés keretében 9 új EUREKA projektben van magyar részvétel. Az EUREKA projektek magyar résztvevőinek támogatását pályázati program segíti.
- **NATO:** A Hivatal ellátja a NATO Kutatási és Technológiai Szervezete (RTO) tevékenységének nemzeti koordinációját, valamint részt vesz a Kutatási és Technológiai Testület (RTB) és a NATO Tudomány a Békéért és Biztonságért Program munkájában.
- **CERN** (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire): A szervezethez Magyarország 1992-ben csatlakozott. Jelenleg a CERN tevékenységének csaknem egészét a világ legnagyobb Large Hadron Collider (LHC) proton-proton és nehézion ütközőnyalábos gyorsítójának építése jelenti. Az LHC építésében, alkatrészeinek legyártásában high technology-ra specializált magyar cégek is részt vesznek, ami viszont tudományos szempontból fontos az ország számára, hogy az LHC gyorsító 4 kísérletéből kettőben vesz részt Magyarország. A CERN lehetőségek kiaknázását új eszközök alkalmazása segítheti, ilyenek; magyar mérnökök, fizikusok és PhD hallgatók számának növelése CERN-ben, a CERN beszerzésekben magyar cégek részvétele, kommunikáció erősítése, stb... Az alkalmazott eszközök; pályázatok, lobby, közvetítő szerep, stb...
- **X-FEL** (X-Ray Free Electron Laser): Az együttműködés célja a világ legnagyobb teljesítményű keményröntgen szabadelektron lézérének létrehozásában való részvétel. Az X-FEL projekt előkészületi fázisában való részvételről 2005-ben aláírt „Memorandum of Understanding” lehetőséget adott arra, hogy bekapcsolódjunk az X-FEL projekt tudományos, műszaki és adminisztratív előkészületeit koordináló X-FEL Steering Committee és munkacsoportjainak tevékenységébe.
- **ESS** (European Spallation Source): A Hivatal a Kormány megbízásából megvizsgálta a világ legnagyobb intenzitású spallációs neutronforrás magyarországi létesítésének lehetőségét.
- **ICSTI** (Tudományos és Műszaki Információ Nemzetközi Központja): Magyarország 2005-ben újból teljes jogú tagja lett a moszkvai székhelyű központnak.

4.3.4 A kétoldalú Tét együttműködések stratégiája

A Kormány tudomány-, technológia- és innovációpolitikai középtávú stratégiája nemzetközi dimenziójának megteremtését szolgálják a kétoldalú Tét együttműködések.

A kétoldalú együttműködések célja, hogy a nemzetközi erőforrások bevonásával, a kétoldalú kapcsolatok fejlesztésével járuljon hozzá a kutatási eredmények hazai gazdasági hasznosításához. Kiemelt célkitűzés, hogy olyan konkrét, operatív partnerségekhez vezető nemzetközi nagyprojektek induljanak, amelyeknek gazdasági-társadalmi eredményei rövid- és közép távon Magyarországon hasznosulnak. Nagyobb hangsúlyt kell kapniuk a gazdasági hasznosulást ígérő kapcsolatoknak, valamint a külföldi partner részéről is jelentős erőforrásokat megmozgató együttműködéseknek.

A kétoldalú Tét stratégia végrehajtásának céljából összehangolt tevékenységet kell folytatni az innovációban erősen érdekelt tárcákkal, így a Gazdasági és Közlekedési Minisztériummal, az Oktatás és Kulturális Minisztériummal, valamint az ITDH Hungary szervezettel.

Kétoldalú nemzetközi Tét kapcsolatok

A projektalapú kétoldalú Tét együttműködések keretében pályázati rendszer támogat kutatói kiegészítő támogatást és hálózatépítést.

A kétoldalú kormányközi Tét együttműködés évente mintegy 600 projektet támogat, jellemzően egyetemi és kutatóintézeti résztvevőkkel. Az eddigi tapasztalatok szerint a pályázati rendszer jelentős mértékben hozzájárul a magyar résztvevők nemzetközi kutatási hálózatokba való bekapcsolódásához.

Kiemelt stratégiai cél a támogatással létrejött nemzetközi projektek közvetlen gazdasági hasznosulása.

A Magyar Köztársaság 2007-ig 34 országgal kötött kétoldalú kormányközi Tét együttműködési megállapodást. Ezek végrehajtásáért a 3061/1991. számú kormányhatározat alapján magyar részről az NKTH a felelős. Néhány kiemelt relációval közvetlen gazdasági hasznosulást célzó nagyprojektek előkészítése indult el, amelynek hazai forrása a KTI Alap Nemzetközi kutatás-fejlesztési nagyprojektek (NAP) pályázata.

Eszközök és intézkedések

A stratégiai célok megvalósításához, az eredményorientált együttműködések erősítéséhez új eszköz a Nemzetközi Kutatás-fejlesztési Együttműködési Program (NEP) koncepciója, a kétoldalú tudományos és technológiai (Tét) együttműködési pályázatok rendszerének létrehozása, amely az eddigi hazai pályázati rendszer reformja.

A NEP célja, hogy a kormányközi Tét együttműködés keretében lezajlott sok ezer – elsősorban a kutatói tevékenységhez kiegészítő támogatást nyújtó – projekt folytatásaként létrejönnek olyan nagyprojektek, amelyek rövid- és középtávon nemzetgazdaságilag kiemelkedő gazdasági eredményeket hoznak. A három egymásra épülő pályázatból álló rendszer indításával lehetővé válik az 1990-es évek eleje óta futó kormányközi Tét pályázatok eredményeinek a konszolidálása, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból finanszírozott együttműködési projektek gazdasági hasznosulásának előtérbe állítása. A NEP rendszer projektek egymásra épülése (kétoldalú együttműködési projektek, kétoldalú kutatási projektek, kutatás-fejlesztési nagyprojektek), erősíti a nagyprojektek előkészítését és megvalósítását, a két ország deklarált együttműködésével és támogatásával megvalósuló gazdasági hasznosulást célzó eredményeket.

4.3.5 Tét attaséi hálózat

A Tét attaséi hálózat célja, hogy a globalizált világban hozzájáruljon hazánk hosszú távú és fenntartható fejlődéséhez. Tevékenységének legfontosabb irányai:

- nemzetközi tudományos együttműködés és csere révén hozzáférés a tudományos eredményekhez, tapasztalatokhoz, erőforrásokhoz;
- hazánk innovációs kapacitásainak erősítése nemzetközi K+F beruházások, együttműködések és technológia transzfer útján;
- induló magyarországi hi-tech vállalkozások segítése kockázati tőke alapok Magyarországi befektetései révén;
- a hazai politikai vezetés és döntéshozók tájékoztatása a nemzetközi K+F politikák leghatékonyabb módszereiről;
- a tudományra és technológiára alapozott nemzetközi stratégiai együttműködések kialakítása.

A Magyar Köztársaság tudomány-, technológia- és innováció-politikai középtávú stratégiája egy sor olyan célt fogalmaz meg, amelyek elérésében nélkülözhetetlen a Tét attaséi hálózat, például:

- a Magyarországon megvalósuló, K+F tartalmú külföldi befektetések ösztönzése;
- EU és nemzetközi kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiai együttműködési programok, nemzetközi kutatói és vállalati együttműködés és az ebből származó kutatási eredmények hazai hasznosítása;
- magyar vállalkozások külföldi jelenléte és nemzetközi terjeszkedése a tudásalapú ágazatokban;
- a hazai kutatóhelyek és vállalkozások nemzetközi együttműködéseinek fejlesztése, a tudás- és technológiatranszfer, valamint a mobilitást elősegítése.

4.4 A stratégia alappillére, NKTH működés

4.4.1 Szabályozási és intézményi környezet

Az NKTH 2004. évben fejezeti jogosultsággal rendelkező költségvetési címként, 2005-2006. években önálló fejezetként működött, 2007. január 1-től a GKM felügyelete alá tartozó központi szerv.

2004-2006. években az Alapért felelős miniszter felhatalmazása alapján az NKTH elnöke döntött az Alap felhasználásáról és látta el az Alappal kapcsolatos tervezési, beszámolási, ellenőrzési, egyéb államháztartási feladatokat. 2007. január elsejétől a felhasználásról szóló döntés és az Alappal kapcsolatos további feladatok egy része átkerült a gazdasági és közlekedési miniszter hatáskörébe.

2007. év folyamán megkezdődött a K+F és innovációs intézményrendszer átstrukturálása. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítást nyert, hogy az alapkezelés hatékonyságának, átláthatóságának fokozásához szükséges a szabályozási és intézményi környezet továbbfejlesztése. A folyamatban lévő törvénymódosítások tartalmazzák az NKTH hatáskörében, és a KTI Alap forrásbiztosításában történő változásokat az Alap hatékony működése érdekében. 2008. január 1-től az Alap pénzeszközeinek felhasználásáról az NKTH elnöke dönt. Ennek következtében várhatóan felgyorsul a döntéshozatali folyamat, hatékonyabbá válik a pályáztatás rendszere. Tekintettel arra, hogy a kutatás-fejlesztés innováció több minisztériumot érintő terület, az Alap felhasználásáról szóló döntés NKTH elnök hatáskörébe utalása hozzájárul e terület szakmai függetlenségének megteremtéséhez.

2008. január 1-től az alapkezelésre felhasználható pénzeszköz mértéke az Alap eredeti kiadási főösszegének 3,3%-ról 4,5%-ra emelkedik. A forrásnövelés eredményeként megvalósíthatóvá válik az Alap hatékony működését, az egyes támogatási programok eredményességét, gazdasági hatásainak átfogó mérését szolgáló monitoring és értékelési rendszer kialakítása. A monitoring rendszer lehetővé teszi a programok megvalósulásának folyamatos elemzését, szükség esetén lehetővé válik a beavatkozás a programok megvalósításába. Ezáltal jelentősen növelhető az állami források kihelyezésének tudományos és gazdasági hatékonysága.

A K+F és innovációs intézményrendszer fejlesztési folyamatának részeként 2008. január 1-től az NKTH és a KPI összevonásra, egyes pályázatkezelési feladatok a MAG Zrt-be kiszervezésre kerülnek. A szervezeti változás eredményeként lehetővé válik egy új hatékony, ügyfélorientált szervezet kialakítása.

4.4.2 Szolgáltatás-orientált, korszerű szervezet

Kiszámítható működés

Az intézményi partnerekkel és az Alap pályázóival való hatékony, szolgáltatásorientált külső kapcsolattartás, a célokat legjobban szolgáló belső folyamatok és a szervezet kialakítása, az átlátható működés biztosítása kiszámítható feltételrendszer esetén lehetséges. Az NKTH fontos célja, hogy az Alap a kutatás-fejlesztés-innováció szereplői számára kiszámítható biztos forrást jelentsen. Mindezek érdekében az NKTH stabil, átlátható jogi környezet megteremtésére törekszik. Az NKTH részletes belső szabályozással rendelkezik az Alap folyamataira vonatkozóan és előkészíti a deregulációt, az innovációval és az Alap működésével kapcsolatos jogszabályokat.

Motivált és hatékony erőforrások rendelkezésre állása

A stratégiai célok elérésének egyik legfontosabb tényezője a célok kitűzésében, végrehajtásában, a megvalósulás folyamatos koordinálásában és ellenőrzésében részvevő emberi erőforrás magas kompetenciája, motivált és hatékony munkavégzése.

A tudatos erőforrás-fejlesztés keretében az NKTH folyamatosan vizsgálja a szükséges kompetenciákat, melynek biztosítása érdekében hangsúlyt helyez a célzott toborzásra és a rendelkezésre álló erőforrás folyamatos szakmai továbbképzésére.

Az általános szakmai ismeretek és tapasztalat mellett a hatékony munkavégzés szempontjából jelentős szerepe van a szervezet specifikus ismereteknek és tapasztalatnak. Az NKTH célja, hogy a magas kvalitású munkatársak számára hosszútávon perspektívát és karrier lehetőséget biztosítson. A

Kormány humánpolitikai stratégiájához és eszközrendszeréhez igazodva az NKTH olyan teljesítmény alapú ösztönzési és értékelési rendszer kialakítására törekszik, mely a szervezeti célok végrehajtás szintjéig történő lebontásával méri a végrehajtás hatékonyságát mind szervezeti, mind az egyén szintjén. Az NKTH hosszútávon arra törekszik, hogy az egyes munkatársak juttatásai tükrözzék az egyének kompetenciáját, munkavégzésük hatékonyságát.

Vezetői döntések megalapozottsága (trendek, információk)

A nemzetközi és hazai K+F és innovációs környezet szakmai és infrastrukturális helyzetének folyamatos nyomon követése, elemzése, a fejlődő környezet kihívásaihoz való alkalmazkodás a Hivatal alapvető feladata. A trendfigyelés és az innováció-kutatás révén lehetővé válik a feladatellátáshoz, a korszerű szervezeti és hazai infrastruktúra kialakításához, az innováció eszközrendszerének hatékony működtetéséhez szükséges információ biztosítása.

Hatékony és gyors belső információellátottság

A szervezet hatékony működésének alapvető feltétele, hogy az egyes feladatok ellátásához szükséges információ kellő időben és mennyiségben, megfelelő tartalommal és átlátható formában az adott feladatot végzők rendelkezésre álljon. Az általános fejlődés következtében az egyes feladatokhoz kapcsolható információk mennyisége folyamatosan növekszik, minősége és formai megjelenése változik, ezért az információk tárolásának, feldolgozásának és továbbításának fejlesztése állandó szükséglet.

A hivatalos belső (és külső) kommunikáció jelentős része a közigazgatásban általánosan elfogadott formában papír alapon történnek, melynek következménye a lassú és nehezen átlátható ügyintézés. A belső információáramlás gyorsabbá és hatékonyabbá tételéhez elengedhetetlen az elektronikus ügyiratkezelés és adattovábbítás bevezetése.

A szervezetnél rendelkezésre álló információk vonatkozásában problémát jelent, ha az információk személyhez kötöttek és/vagy nem jutnak el a szervezet összes olyan munkatársa számára, akiknek munkavégzéséhez ezen adatok szükségesek. A munkavégzéshez szükséges információk esetén biztosítani kell a naprakész állapotot és az elérhetőséget. Ennek érdekében az NKTH a rendelkezésre álló adatbázisok folyamatos fejlesztésére és bővítésére törekszik.

A pályázati és gazdasági információk a vezetői döntések alapját képezik, így ezen információk naprakész, gyors, átlátható formában történő áramlása a hatékony munkavégzés elengedhetetlen eszköze. A különböző informatikai rendszerekből, adatbázisokból készülő időszakos és ad hoc jelentések a vezetők számára biztosítják a szükséges információkat, azonban jelentősen megnövelik a döntés előkészítési folyamatot, a döntés és a döntés alapját képező információk időbeli eltéréseként téves következtetést eredményezhetnek. A vezetői döntések gyorsabbá, átláthatóbbá tétele illetve a döntési kockázatok csökkentése érdekében fel kell gyorsítani egy elektronikus Vezetői Információs Rendszer bevezetését.

Szolgáltatásorientált szervezet

Elsődleges cél a magyar gazdaság fejlesztése a K+F, innováció ösztönzése által. A gazdaság fejlődéséhez közvetlenül járul hozzá: koordinációs tevékenységén keresztül információt nyújt, a K+F, innováció finanszírozási tevékenysége keretében az Alapból forrást biztosít a hazai tudományos és gazdasági élet szereplői számára. A gazdaság fejlődésére közvetlen hatással lévő szereplők ösztönzése, a velük való kapcsolattartás során nélkülözhetetlen a szolgáltatásorientált szemlélet.

A pályázatok nyomon-követhetőségét szolgálja az ügyfélszolgálat szolgáltatásainak bővítése, az online adatszolgáltatás (Help desk) bevezetése a projektjavaslatok rendszeren belüli állapotáról.

A Hivatal kiemelt fontosságúnak ítéli a stratégiai célokhoz kapcsolódó új szolgáltatások nyújtását: szellemi tulajdonvédelem, pénzügy, partnerkeresés, kutatási- és befektetési tanácsadás stb.

Az NKTH a partnerekkel való kapcsolattartás egyszerűsítése és hatékonyabbá tétele érdekében az elektronikus pályázatátást, a saját szervezeti keretein belül nem kellő hatékonysággal működő tevékenységek kiszervezését, az egyes térségek sajátosságait szem előtt tartó regionális hálózat

továbbfejlesztését tűzte ki célul. Ez utóbbi keretein belül - a célzott forrás elosztásban való részvételen túl – tanácsadási tevékenység is folyik, melynek fejlesztése hozzájárul az egyes régiók K+F és innovációs tevékenységének növekedéséhez.

A tudományos és gazdasági élet szereplőinek információval való ellátásán túl kiemelten fontos a szereplők véleményének, tapasztalatainak megismerése. Az NKTH által szervezett különféle szakmai fórumok, konferenciák keretén belül felmerülő és megvitatásra kerülő kérdések visszacsatolást biztosítanak az NKTH számára a K+F és innovációs stratégia megvalósulásáról és hozzájárulnak annak továbbgondolásához.

4.4.3 Társadalmi partnerség, kommunikáció

A szakmai és intézményi stratégiai célok megvalósítását a kommunikációs stratégia szolgálja és segíti saját specifikus eszközeivel. Meghatározott célokhoz kialakított kommunikációs tervek és végrehajtásuk kiemelt szerepet töltenek be az eredményességben, esetenként döntő hatásuk lehet a sikerben. A kommunikációs terv célja:

- A szakmai és intézményi célok, az NKTH pozicionálásának javítása és stabilizálása,
- A K+F+I fogalmának, nemzetgazdasági fontosságának tudatosítása,
- A szakmai-, politikai- és a szélesebb közvélemény számára a K+F kulcsemberei, a K+F és innováció szervezete és vezetői ismertségének javítása, és tevékenységük elfogadottsága, elismertetése
- Az NKTH működésének és eredményeinek pro-aktív, célzott és rendszeres kommunikálása, a véleményformáló újságírók (ezáltal a véleményformálók és a szélesebb közvélemény) megbízható, korrekt információval ellátása.

A kommunikációs stratégia felhasználja a kommunikáció eszközszerének minden elemét, igazítva azokat a specifikus célokhoz és elérni kívánt eredményhez. Kiemelt eszközként alkalmazhatók az információ elektronikus úton való terjesztése, a honlap tartalmi fejlesztése pl. sikertörténetek bemutatásával, a fiatalokat megcélzó, a K+F és innováció népszerűsítését szolgáló megoldásokkal. Fontos eszközök a pályázatokkal, támogatásokkal kapcsolatos kommunikációk, különösen a különböző médiák útján; műsorok, hírlevelek, stb.

Kiemelten kell kezelni a tudományos közvélemény és a kutatóközösségek igényeit célzó eszközöket, ilyenek például a szakmai viták, a továbbképzések, a külföldi gyakorlatok megismerése, és különösen fontos, aktuális témákat napirendre tűző konferenciák.

Az NKTH a direkt kommunikációjának középpontjába saját tevékenységét állíthatja, a hangsúlyokat a pályázatokra, és azok eredményeire helyezve. A Hivatal különböző pályázati rendszereiben születő K+F eredmények társadalommal történő megismertetése kiemelt fontosságú egy egységes kommunikációs stratégia kereteiben. Tekintettel az Alap forrásaira, a vállalkozói befizetésekre és a közvélemény elvárásaira, a források felhasználásának és azok eredményeinek közzététele a stratégia része. A tájékoztatásnak a gazdaság egészére vonatkozóan pozitív ösztönző hatást kell elérnie.

5. Megvalósítás és monitoring

A stratégia a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal 2007-2010 közötti célkitűzéseit és a hozzájuk rendelt eszközállományt hivatott bemutatni. A célokat a kutatás –fejlesztési és innovációs szféra teljes eszközrendszerével összhangban kell megvalósítani. Az egyes célkitűzések realizálásának folyamatát, a célok mellé rendelt eszközök kellő hatékonyságát, megfelelő illeszkedését folyamatos monitoring tevékenység támasztja alá. A monitoring, a stratégia érvényesülésének nyomon követése, a stratégia felülvizsgálata lehetőséget ad a beavatkozásra, a stratégia továbbfejlesztésére.

A stratégia célkitűzéseinek eléréséhez a Hivatal éves munkatervet készít. Az éves munkatervben kerülnek meghatározásra az ezen stratégiában vázolt célok és célkitűzések eléréséhez szükséges konkrét tevékenységek, továbbá a folyamatos monitoring eredményei alapján szükségessé váló kiegészítő stratégiai lépések. Az éves munkaterv jelöli ki a személyi felelősöket, a pontos feladatleírásokat és teljesítési határidőket a stratégiában bemutatott stratégiai pillérek bontásának megfelelően.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, mint a Kormány által kijelölt, a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervezetként gondoskodik a stratégiában megfogalmazott célkitűzések harmonizált megvalósításáról. A Hivatal szervezeti egységei elkülönült hatáskörrel, mégis összehangoltan, egymással és a partnerszervezetekkel szoros együttműködésben végzik munkájukat. A célkitűzések megvalósítását átlátható, eredmény orientált, szolgáltató jellegű szervezeti rendszerrel, a feladatcsoportokhoz kapcsolódó körülhatárolt felelősségi szerkezet révén valósítjuk meg. Az egyes részlegek együttműködését a Hivatal aktív kommunikációval, a fokozott információáramlással kívánja megerősíteni.

A Hivatal intézményi stratégiájának megvalósításához előkészíti a minőség-szemléletű közigazgatási stratégia-alkotó/előkészítő és szolgáltató tevékenység fejlesztését a szervezeti kiválóság irányába. Megvizsgálja az Európai Bizottság ajánlását, a közigazgatásban meghonosodott rendszer, a CAF (Common Assessment Framework) rendszer feltételeit, a TQM (Total Quality Management) követelményeket. Ehhez kapcsolódóan felkészül a szemlélet meghonosítására, önértékelést végez, megtervezi a rendszert és előkészíti a gyakorlati bevezetést.

A Hivatal évente beszámolót készít Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználásáról és Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal tevékenységéről, amely nyilvánosan hozzáférhető dokumentum. A beszámoló bemutatja a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap gazdálkodását nemzetközi kitekintéssel a magyar innováció helyzetének tükrében, részletezően ismerteti a Hivatal program-portfólióját, működési és szervezeti feltételrendszerét és beszámol a Hivatal éves tevékenységéről.